

VERSNELLINGSLAB CIRCULAIR BOUWEN

19 mei 2026

**Masterclass: Betaalbare
houtbouw voor sociale
woningbouw**

De laatste masterclass

- **Vandaag:** Betaalbare houtbouw voor sociale woningbouw
- **13 mei 2025:** Prestatieafspraken gezond en toekomstbestendig wonen
- **30 september 2025:** Beter benutten bestaand vastgoed
- **4 november 2025:** Circulair vastgoed-financieren en –beleggen
- **5 februari 2026:** Werkconferentie: Circulair en Toekomstbestendig Bouwen aan Morgen

Betaalbare houtbouw voor sociale woningbouw

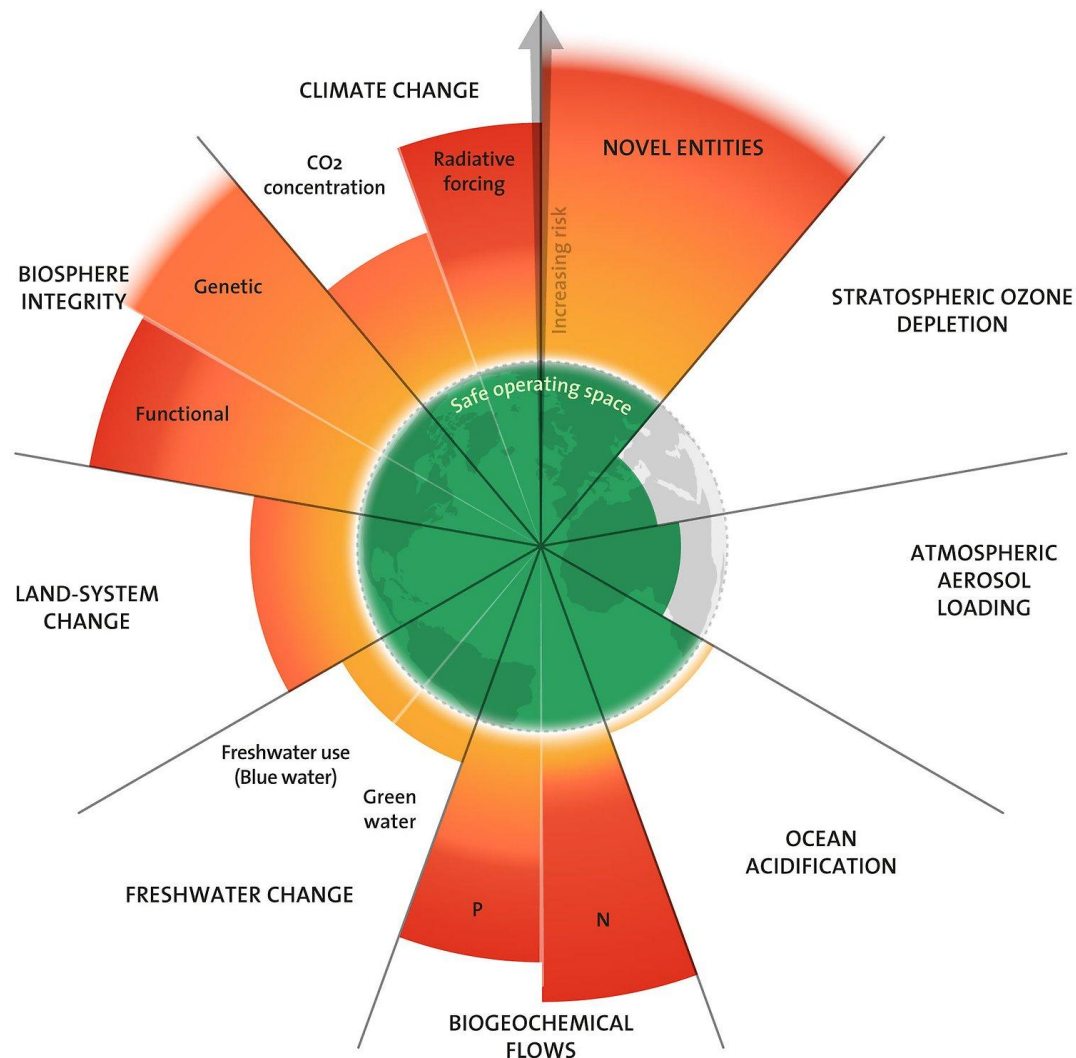
Urgentie

Waarom betaalbare houtbouw voor
sociale woningbouw?

Planetaire grenzen

7 van de 9 reeds overschreden.

VERSNELLINGSLAB CIRCULAIR BOUWEN

De bouw gebruikt +/-
**40% van de primaire
grondstoffen**
in Nederland

De bouw is
verantwoordelijk voor
zo'n **11%** van de
Nederlandse **CO₂-
uitstoot**

De bouw produceert
zo'n **25%** van het
Nederlandse **afval**

"If you're not part of the
solution
you're part of the problem..."

De voordelen van houtbouw

- **Lichte bouw methode**
  - Minder transport
  - Minder fundering
- **Bouw minder afhankelijk van weer**
  - Minder verlet door kou, hitte of regen
- **Droogbouw**
  - Geen uithardingstijd / stempels
- **Demontabel & herbruikbaar**
  - Materialen zijn eenvoudig demontabel en opnieuw te gebruiken
- **Versterkt biodiversiteit**
  - Bij gebruik gecertificeerd hout (bijv. FSC)
- **Hernieuwbaar (biobased)**
  - Eindeloos hernieuwbaar materiaal
- **Lagere CO₂-impact**
  - (veel) minder embodied CO₂ & minder milieu-impact
- **CO₂-opslag**
  - Door de boom opgeslagen CO₂ blijft in het materiaal
  - CO₂ komt pas weer vrij bij verbranding (energie)
- **Acclimatiserend en gezond**
  - Hout acclimatiseert vocht en binnenklimaat
  - Hout stoot geen schadelijke stoffen uit

Waar zijn we vandaag?

Programma

1. Inleiding

2. Carel Aartsen (Building Balance) – Kompas Biobased Bouwkeuzes

3. Gert Janssen (Trudo) – casussen: VB-Boschdijk en Matchbox

4. Jetske Thielen (o.a. Lente) - Houtbouwmythes

5. Beursbezoek houtbouwbeurs met opdracht (+- 14:25)

6. Jeroen Ketting (Ymere) & Michel Baars (Moos) – Oostpoort en Nieuw Hollandse Bouwstroom

7. Evaluatie en afsluiting

**Carel Aartsen -
Building
Balance**

HOUTBOUW 26

Versnellingslab: Betaalbare houtbouw voor sociale woningbouw

Presentatie Kompas Biobased Bouwkeuzes

Carel Aartsen, Building Balance

Deze Deelsessie

Presentatie Kompas Biobased Bouwkeuzes

- Wat is het Kompas en waarom hebben we het gemaakt
- Voor wie is het Kompas van waarde
- Hoe is het Kompas onderzoek opgezet
- De werking van de online tool van het Kompas
- Kompas 2026-2027

Bespreken aantal tips uit het kompas met aanwezigen

Nationale Aanpak Biobased Bouwen

Context en aanleiding

- Nationale Aanpak Biobased Bouwen en Building Balance
- Toenemende ambitie biobased bouwen
- Handelingsperspectief voor biobased ontwikkelen
- Onderdeel van kennisverzameling NKBB

Wat is het Kompas

- Praktische en informatieve tool
- Gericht op kostenbeheersing en informatie voorziening
- Uitgangspunt 3D of 2D industrieel proces heeft gevolgen voor het hele proces
- Het Kompas is van waarde voor ontwikkelaars, ontwikkelende bouwers, beleggers en corporaties en gemeenten
- Links naar ontwikkelingen, programma's, onderzoeken

Opzet onderzoek

- Enquête
- Interviews
- Werkgroep Longlist terugbrengen naar een shortlist
- Het benoemen van de 7 thema's
- Praktijkonderzoeken
- Verdieping op onderwerpen
- Schrijven content
- Maken tool, lancering november 2025

Opzet onderzoek Kompas Biobased Bouwkeuzes

Interviews

Ekowood, NICE Developers, BPD, Luning, Derix, Stek Wonen, Achmea, Sustainer, Waal, Built By Nature, Tonko architecten, CLT-s, DGMR, ARUP, Mark Koehler

Werkgroep

Synchroon, De Nijs, Hamlet, Bam, Linkwood, Bouwscoop, UCA architect, Barli en Finch Buildings

praktijkvoorbeelden

BAM, Barli, De Nijs, Synchroon, Tala, UCA, Vinkbouw, Waal, Ymere

Welkom bij het Kompas Biobased Bouwkeuzes

Ontdek hoe biobased bouwen niet alleen duurzaam, maar ook financieel haalbaar wordt.

[Kompas Biobased Bouwkeuzes](#)

GA DOOR NAAR HET KOMPAS

Meer info

Kies een Thema

Verken de thema's en ontdek praktische tips, voorbeelden en experts om biobased bouwen betaalbaar en haalbaar te maken.

1. Zorg voor de juiste uitgangspunten in stedenbouwkundige kaders en kavelpaspoorten

[Lees meer >](#)

2. Maak je biobased ambitie haalbaar, start met de juiste keuzes

[Lees meer >](#)

3. Ontwerpen met biobased logica

[Lees meer >](#)

4. Maak een efficiënt en compact installatieontwerp

[Lees meer >](#)

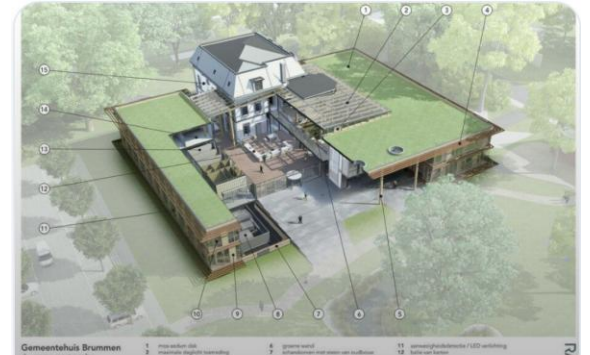
5. Samenwerking en proces: richt in als industrieel proces

[Lees meer >](#)

6. Financiële randvoorwaarden voor biobased bouwen

[Lees meer >](#)

7. Creëren van de juiste aanbesteding

[Lees meer >](#)

3. Ontwerpen met biobased logica

[Lees meer >](#)

Constructieve basis eerst

[Lees meer >](#)

Benut de unieke eigenschappen van biobased bouwen

[Lees meer >](#)

Hergebruik woningtypen en uitgewerkte plannen

[Lees meer >](#)

Ontwerp passend bij gekozen concept

[Lees meer >](#)

Integreer bouwfysische uitgangspunten vanaf de start

[Lees meer >](#)

Constructieve basis eerst

Introductie

In biobased bouwen ligt de sleutel niet in de gevel of de plattegrond, maar in de constructieve knopen.

Tips die werken

1 Start bij knopen en overspanning ∨

2 Maak houtgebruik kostenefficiënt. ∨

3 Ontwerp binnen de systeemgrenzen ∨

4 Gebruik beproefde details van leverancier ∨

5 Kies een robuuste balkonconstructie ∨

6 Beperk variatie in structuur en dakvorm ∨

7 Analyseer je opties voor de kern: hout of beton ∨

2

Maak houtgebruik kostenefficiënt.

Hout is kostbaar. Bij CLT zit ongeveer 70% van de kosten in de inkoop van het materiaal zelf, waarvan 30% in de knopen. Meer hout betekent niet persé een beter gebouw, maar wel vaak een duurder gebouw. Veel aanbieders van casco's optimaliseren daarom de details van de knopen voor brand, trilling en geluid om overmaat en kosten te voorkomen. Voor akoestiek gebruik je massa en ontkoppeling. Brand los je meestal op met bescherming van het hout door middel van beplating, maar ook overdimensionering kan de brandwerendheid van een constructie ook met 30 minuten verhogen. Deze keuze tussen bescherming en overmaat heeft directe gevolgen voor je

Handige links

↳ [Conceptenbrochure – Woningconcepten en hun prestaties \(oktober 2024\)](#)
[Bezoek website](#)

↳ [Website – Nationaal Kenniscentrum Biobased Bouwen \(NKBB\)](#)
[Bezoek website](#)

↳ [Website – NKBB: Bouwdetails](#)
[Bezoek website](#)

Praktijkvoorbeelden

Inspiratie uit gerealiseerde projecten.

Oostpoort

"Bij het project 100 sociale huurappartementen - Oostpoort in Haarlem van Ymere, Inbo en HSB Bouw is voor de hoofd draagconstructie gekozen voor CLT in kolommen en vloeren, en prefabeton voor de stabiliteitskern, zodat de materiaaleigenschappen optimaal tot hun recht komen."

Bron: Edwin Westmeijer, projectmanager – HSB Bouw

Paviljoen in den Houte

"Paviljoen in den Houte is een kleinschalig woongebouw van CLT en HSB met twintig appartementen, verdeeld over vier verdiepingen. Architect KOW en aannemer Giesbers Rotterdam betrokken houtleverancier DERIX in een vroeg stadium bij het ontwerp. Daardoor kon dit ontwerp afgestemd worden op het bouw materiaal hout, zodat materiaalverspilling, tekenwerk en transportkosten geminimaliseerd konden worden. De productiemogelijkheden stonden hierbij centraal. Er zijn bijvoorbeeld grote vloerplaten gebruikt die precies passen binnen de maximale afmetingen van de productie. Ook is er gekozen voor standaard bouwdetails en zijn de spargen aangepast aan de houtmaten, met een maximale lengte van 1,80 meter. Zo kon er efficiënt en betaalbaar gebouwd worden."

Bron: Bart Meppelder, projectleider - Giesbers Rotterdam

Lees verder

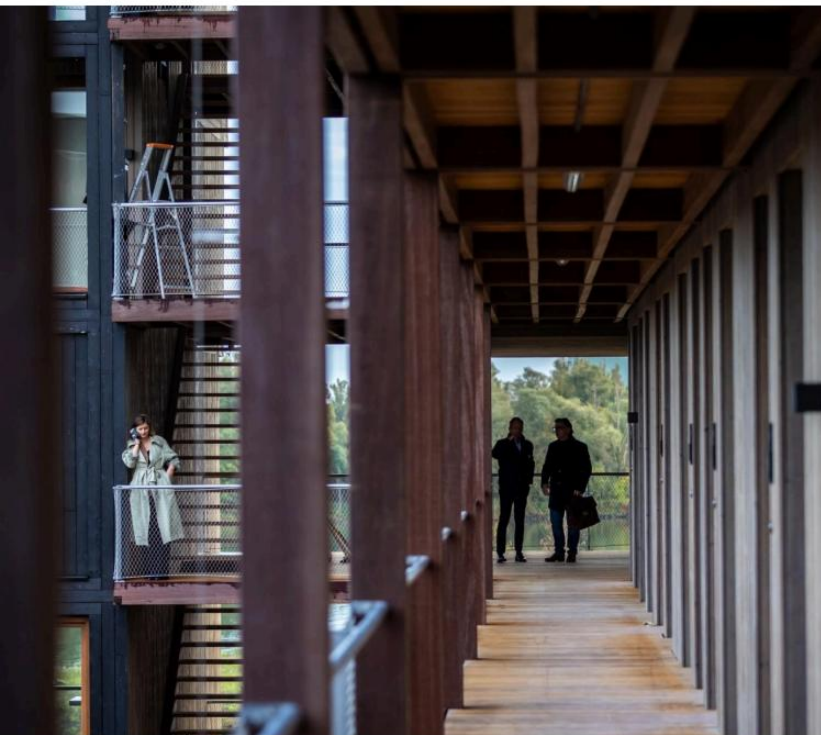
[Benut de unieke eigenschappen van biobased bouwen](#) →

[Hergebruik woningtypen en uitgewerkte plannen](#) →

[Ontwerp passend bij gekozen concept](#) →

Kwaliteitskader houtbouw

4-7 laags woningbouw

KOMPAS 2026-2027

Update Kompas 2026

Integratie met Kwaliteitskader
houtbouw MRA

Nieuwe opzet tool, vraag en
aanbod

Hoofdstuk

Maak je biobased ambitie haalbaar, start met de juiste keuzes

Kans

Toets je ambitie - en hou er dan ook aan vast

Tip

Parkeren onder hout?
Liever niet

TIP

Parkeren onder hout is mogelijk, bijvoorbeeld door middel van een tafelconstructie en daar bovenop door te gaan in hout. Hier bestaan voldoende voorbeelden van.

Echter leidt gebouwd parkeren in combinatie met hout kostenverhogend. Je werkt dan met twee bouwsystemen en twee specialismen, ook in de advisering. In de uitvoering stort je traditionele vloeren met kraan en materieelinzet die je voor houtbouw niet nodig hebt of anders zou dimensioneren.

Deze verschillen stroken niet met conceptmatige bouwmethoden en vergroten risico's en bouwtijd.

Kies daarom bij een biobased ambitie bewust voor locaties waar je deze complexe stapeling van bouwsystemen kunt vermijden en conditioneer die locaties dienovereenkomstig.

Hoofdstuk

Ontwerpen met biobased logica

Kans

Constructieve basis eerst

Tip

Analyseer je opties voor de kern: hout of beton

TIP

De keuze tussen een houten of betonnen kern hangt af van je gebouwworm en gekozen bouwsysteem. Beide opties hebben hun voor- en nadelen.

Een houten kern betekent vaak dikkere wanden, meer stabiliserende knopen en extra materiaal in de rest van het gebouw. Dit maakt de constructie zwaarder en kan kostenverhogend werken.

Een betonnen kern biedt meer stabiliteit, maakt slanker bouwen in hout mogelijk.

Toch is een houten kern niet altijd de duurste optie. Bij bepaalde projecten kan het doorzetten van de houtconstructie door de vorm van het gebouw (veel gesloten wanden in twee richtingen) juist voordeliger zijn omdat je materiaalwisselingen en bijbehorende complexiteit voorkomt.

Analyseer daarom per project welke kernoplossing het beste past bij jouw specifieke gebouwwontwerp en bouwsysteem.

Hoofdstuk

Ontwerpen met biobased logica

Kans

Constructieve basis eerst

Tip

Start bij knopen en overspanning

TIP

Een goed ontwerp in houtbouw start bij de technische knopen: de aansluiting van vloeren en wanden bepaalt alles.

Denk eerst na over draagrichting en overspanning, geluid, brandveiligheid en prefab-montage. Als je dit niet doet loop je het risico op herontwerp.

Hoofdstuk

Financiële randvoorwaarden voor biobased bouwen

Kans

Sturen op investeringskosten
én bouwkosten

Tip

**Vertrouw niet op vaste
percentages voor algemene
bouwplaatskosten (ABK)**

TIP

Zoals beschreven in het thema – samenwerking en proces: richt in als industrieel proces – is bouwplaatsorganisatie bij biobased bouwen is vaak compacter, sneller en efficiënter.

Bereken daarom ABK zorgvuldig met je bouwteamleden op basis van de werkelijke logistiek en bouwtijd, niet op basis van traditionele aannames.

Hoofdstuk

Creëren van de juiste aanbesteding

Kans

Richt de aanbesteding goed in vanuit ontwikkelaar

Tip

Organiseer geen aanbesteding op basis van je zelfgemaakte voorlopig ontwerp

TIP

Een voorlopig ontwerp dat niet is afgestemd met (concept)bouwers of systeemleveranciers bevat vaak aannames over constructieve knooppunten, materiaalkeuzes en prestaties (zoals brandveiligheid, geluid of trillingen).

Zonder toetsing of goedkeuring op deze onderdelen is het risico groot dat inschrijvers hun prijs baseren op onvolledige of onrealistische uitgangspunten. Dit leidt óf tot inschrijfprijzen die geen waarde hebben, óf tot een stroom aan vragen tijdens de aanbesteding waarop je geen sluitend antwoord kunt geven.

Het gevolg: vertraging, herontwerp en verlies van vertrouwen in het proces.

Hoofdstuk

Financiële randvoorwaarden voor biobased bouwen

Kans

Voorkom opslagen over opslagen

Tip

Maak heldere afspraken over staartkosten, risico- opslagen en reële inzet

TIP

In biobased conceptbouw en houtsteembouw besteed je veel tijd aan de engineering in het schetsontwerp en denk je samen de uitvoering goed uit.

Leg op basis daarvan duidelijke afspraken vast over staartkosten, risico-opslagen en de inzet van betrokken partijen.

Hoofdstuk

Financiële randvoorwaarden voor biobased bouwen

Kans

Voorkom opslagen over opslagen

Tip

Overweeg een directielevering op het casco

TIP

Bij een conceptbouwer als onderaannemer kunnen indirecte kosten snel oplopen. Onderzoek of je de conceptwoning als directielevering kunt inkopen. De hoofdaannemer ontvangt dan een coördinatievergoeding. Dit voorkomt stapeling van marges die een biobased plan haalbaar kunnen maken.

Let op: Mogelijke nadelen zijn onder andere een verhoogde coördinatielast voor de opdrachtgever en risico's bij gebrekkige afstemming tussen leveranciers en uitvoerende partijen.

Hoofdstuk

Creëren van de juiste aanbesteding

Kans

Richt de aanbesteding goed in bij grondverkoop door de gemeente

Tip

Uitvragen op GO en niet op BVO

TIP

Bouwsystemen van conceptaanbieders kunnen variëren in pakketdikten die wel allemaal meetellen in het BVO. Voor het juiste vergelijk wil je natuurlijk de netto GBO's gelijk houden. Daarom is het belangrijk uit te vragen op GO en niet op BVO

Hoofdstuk

Creëren van de juiste aanbesteding

Kans

Richt de aanbesteding goed in vanuit de woningcorporatie

Tip

Laat de biobased ambitie niet los tijdens het proces

TIP

Het loslaten van duurzaamheidsdoelen onder druk van prijs of uitvoerbaarheid leidt vaak tot herontwerp, vertraging en verlies van eerder gemaakte investeringen in voorbereiding. Dit verhoogt zowel de bouw- als investeringskosten.

Dank voor jullie aandacht

Gert Janssen - Trudo

Houtbouw bij Trudo

Versnellingslab 19-05-2026

TRUDO

supporting
people

Stichting Trudo

Eindhoven

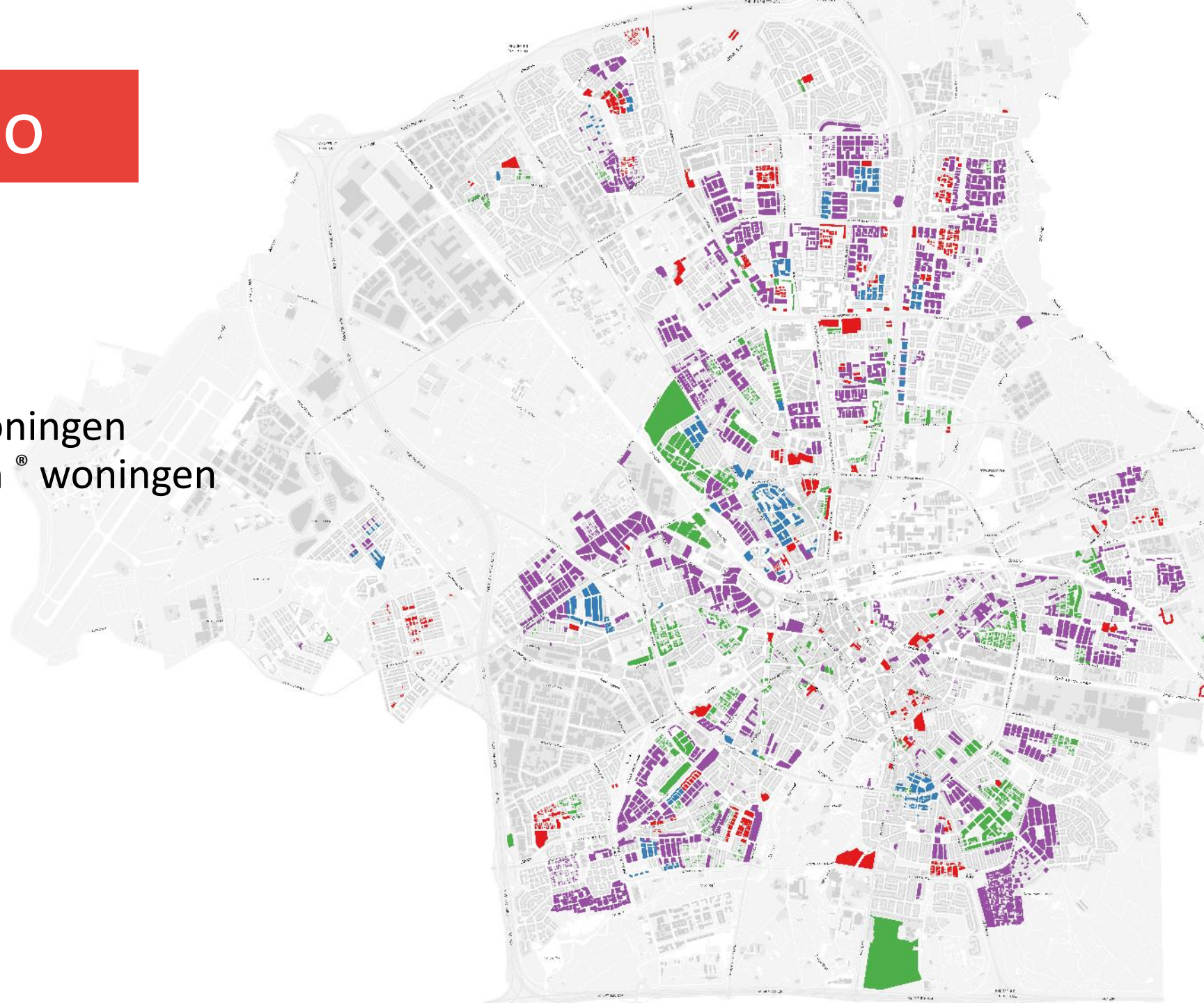
Portefeuille:

ca. 5.300 sociale huurwoningen

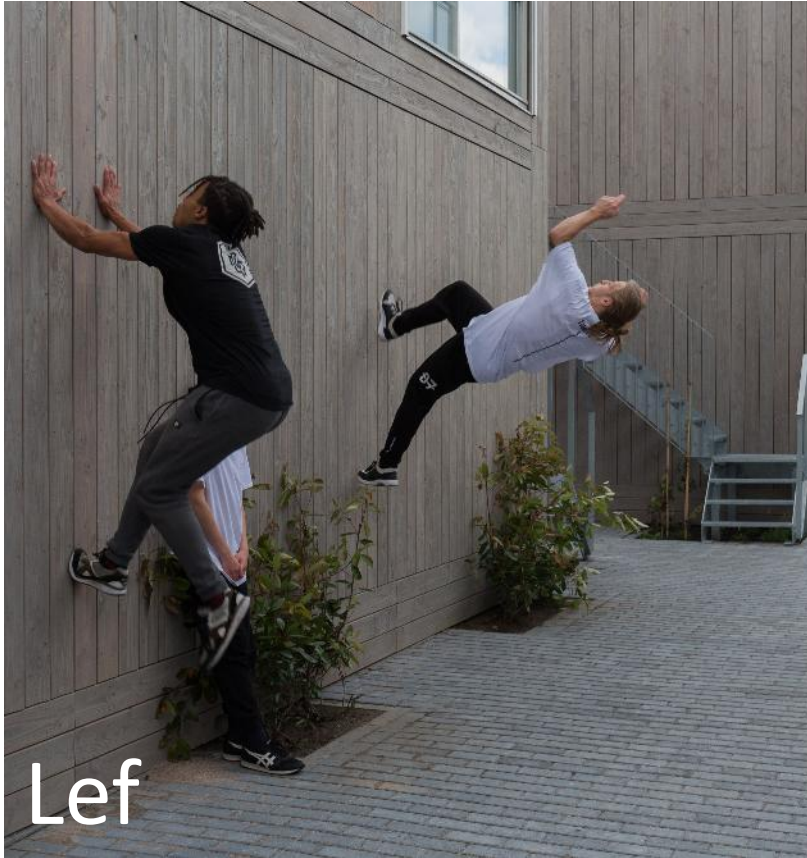
ca. 4.000 Slimmer Kopen® woningen

ca. 500 eenheden BOG

ca. 70 medewerkers

Missie: Supporting People

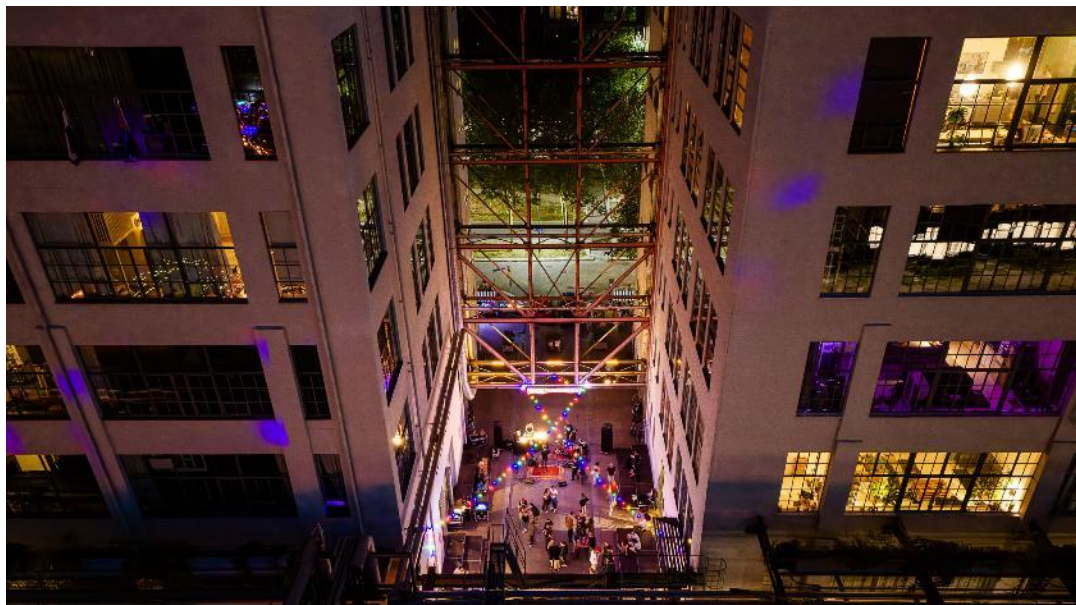

Wat doet Trudo?

Woensel-West

Strijp-S

De Kruidenbuurt

Vredeoord

Eikenburg

EEN EIGEN WONING
- Slimmer Kopen® -
BEREIKBAAR EN BETAALBAAR

Skaeve huse

Mriya

Wie doet wat hij deed, krijgt wat hij kreeg

Tijd dus om het anders te doen, want de uitdagingen om ons heen zijn ongekeerd groot

Onze duurzame reis

Tijdlijn

Motorwerkplaats
Woensel-West

2019

Pannenhoef
Leemerhoef

2021

2021

KEVN

Matchbox

2025

2025

Grondgebonden
Mainelaan / Planciuslaan

Rustenburgstraat

2026

2025

Renovatie Edisonstraat

@Vredeoord

2028

2027

VB-Boschdijk

In minder dan 10 jaar opschalen van een kleine motorwerkplaats naar het grootste houtbouwproject voor de sociale huur

Hergebruik / 2^e hands materialen

Veel uitzoekwerk

Kwaliteit goed beoordelen / keuren

Beschikbaar materiaal wordt leidend voor ontwerp

Vaak extra inspanning op de bouwplaats

Onze conclusie:

Geschikt voor toepassing op kleine schaal

Biobased / houtbouw

Geschikt voor toepassing op grote schaal

Houtbouw heeft potentie om de standaard te worden

Voorwaarde: de juiste stappen zetten in de transitie

Werk van klein naar groot

Bouw ervaring op
Beperk risico's
Niet meteen groot
Niet meteen alles

Je leert

Je organisatie raakt eraan
gewend
Krijgt vertrouwen

TRUDO supporting
people

Werk van klein naar groot

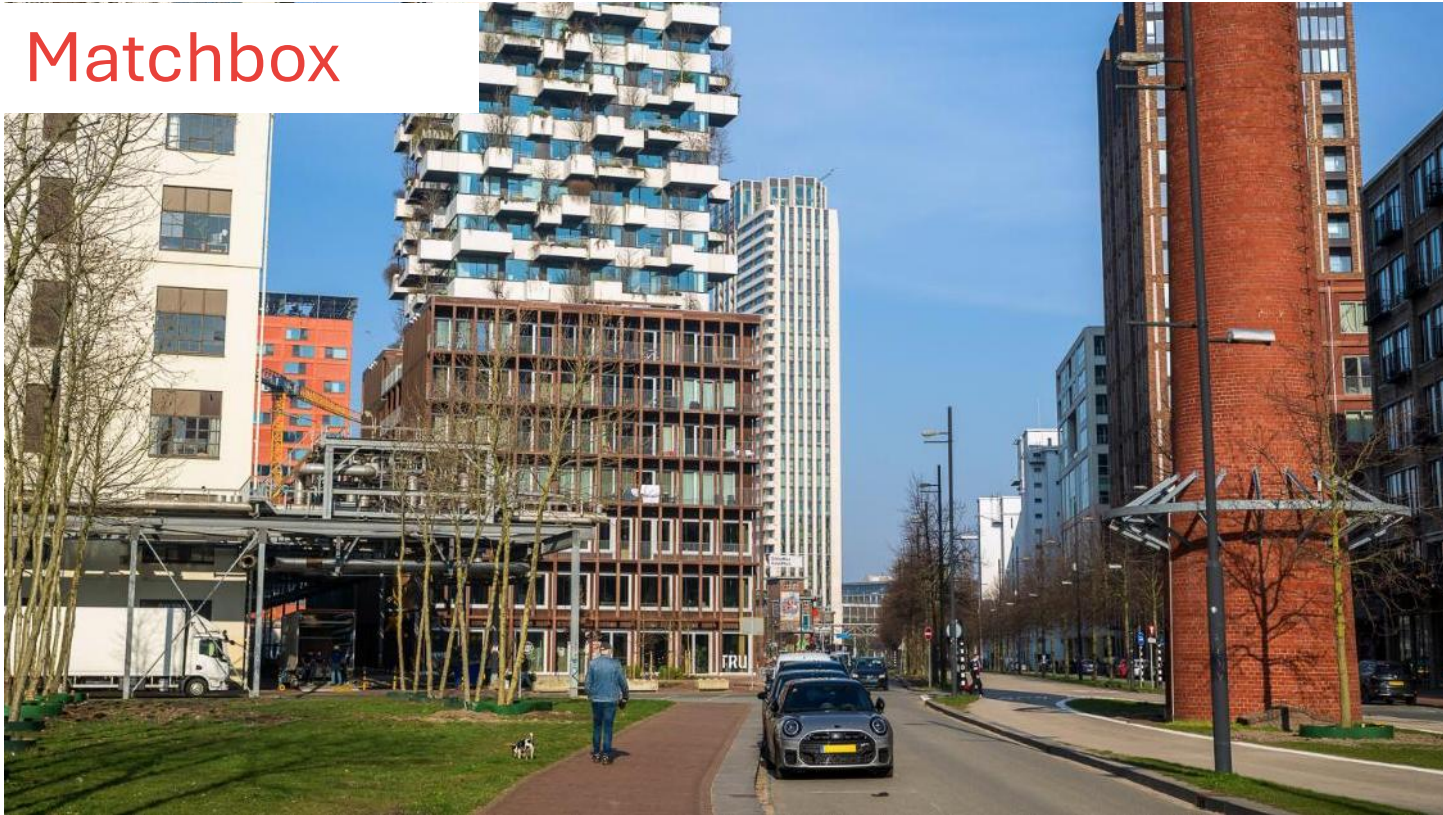
Pannenhoef Leemerhoef

- 28 woningen
- 2 lagen
- Hergebruikte materialen
- CLT constructie
- Collectieve installatie

Werk van klein naar groot

Matchbox

Mixed use
7 bouwlagen
Verschillende functies boven elkaar
Winkels
Kantoor Trudo
36 sociale huurwoningen

Betonnen kern
Houten hoofddraagconstructie
Verschillende soorten hout

Werk van klein naar groot

VB Boshdijk

200 woningen
5 gebouwen
5 bouwlagen
CLT hoofddraagconstructie
Geen betonnen kern

Les: Bouwsnelheid!
Hoofddraagconstructie staat in enkele maanden.

Verzamel de juiste mensen om je heen

Zoek partijen met veel ervaring of die bereid zijn te investeren in een volgende stap

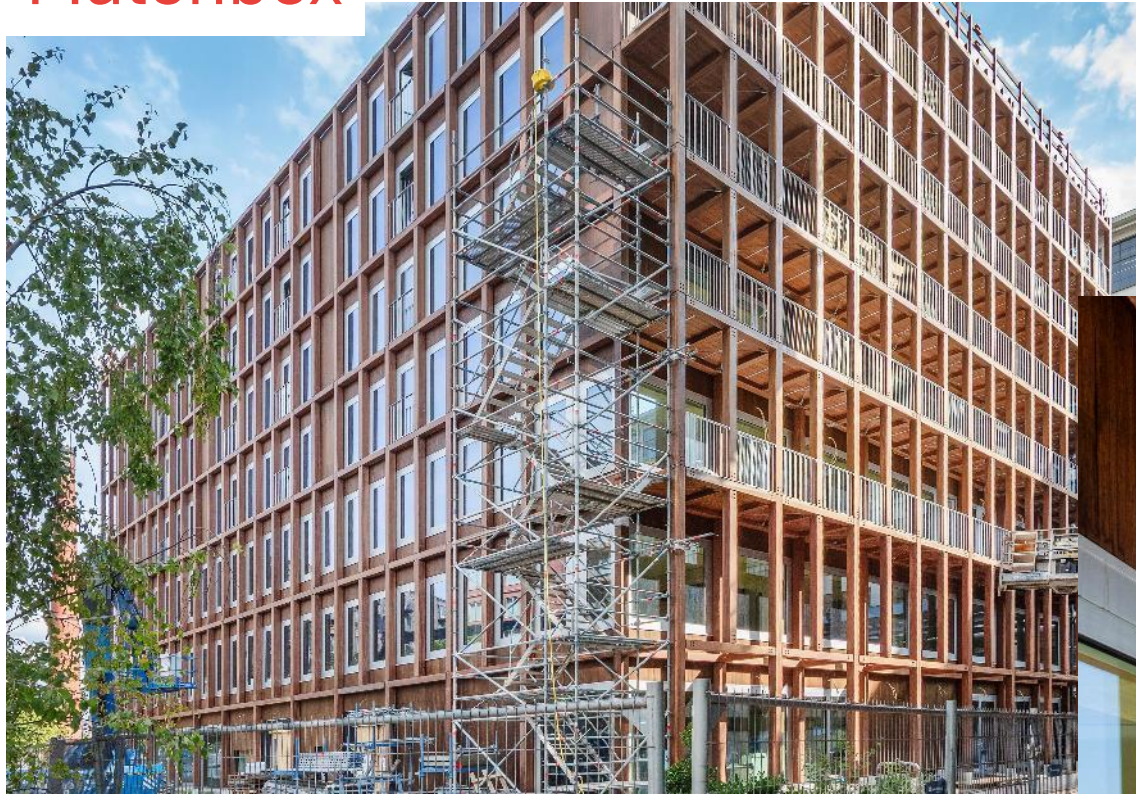

Houtbouw vraagt om
specifieke kennis vroeg
aan tafel

Betrek houtbouwer vroeg
in je bouwteam

Verzamel de juiste mensen om je heen

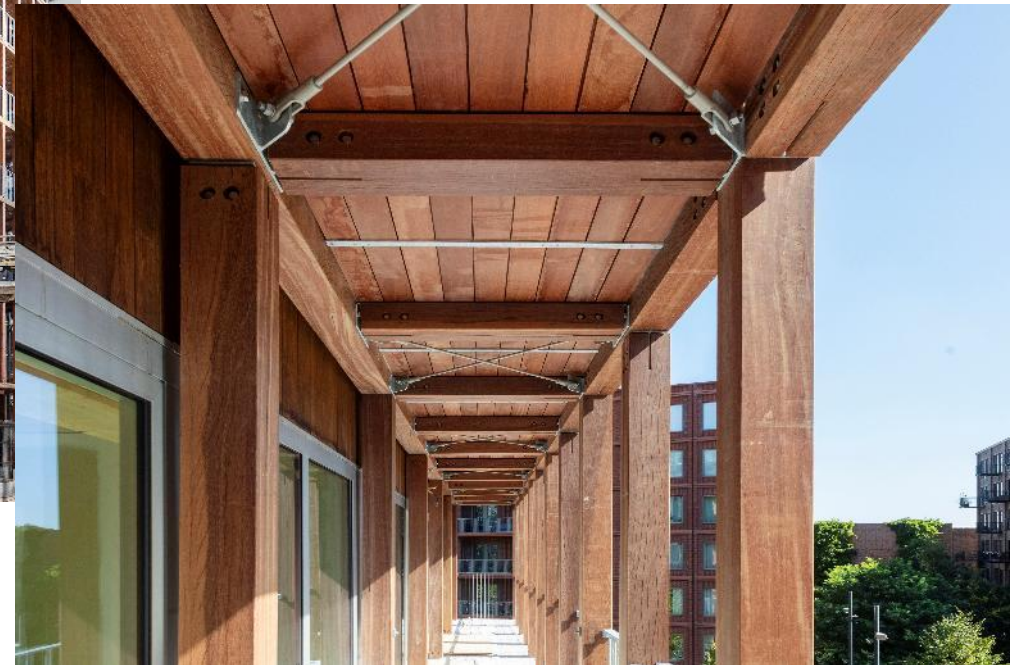
Matchbox

KAAN Architecten: Houtbouw ambitie en bereid daarin te investeren

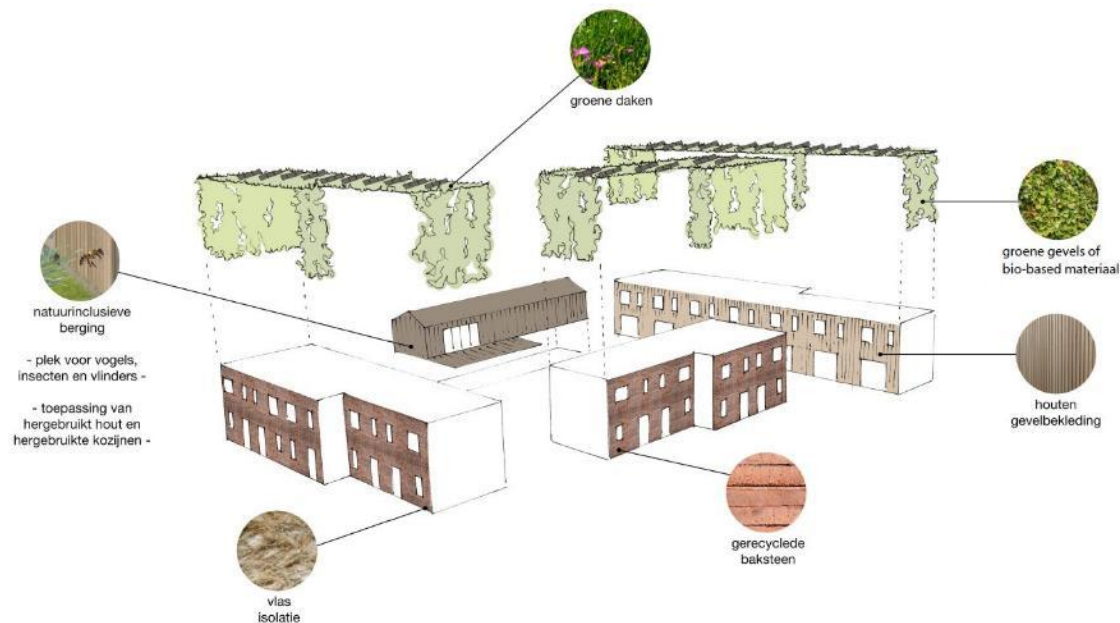
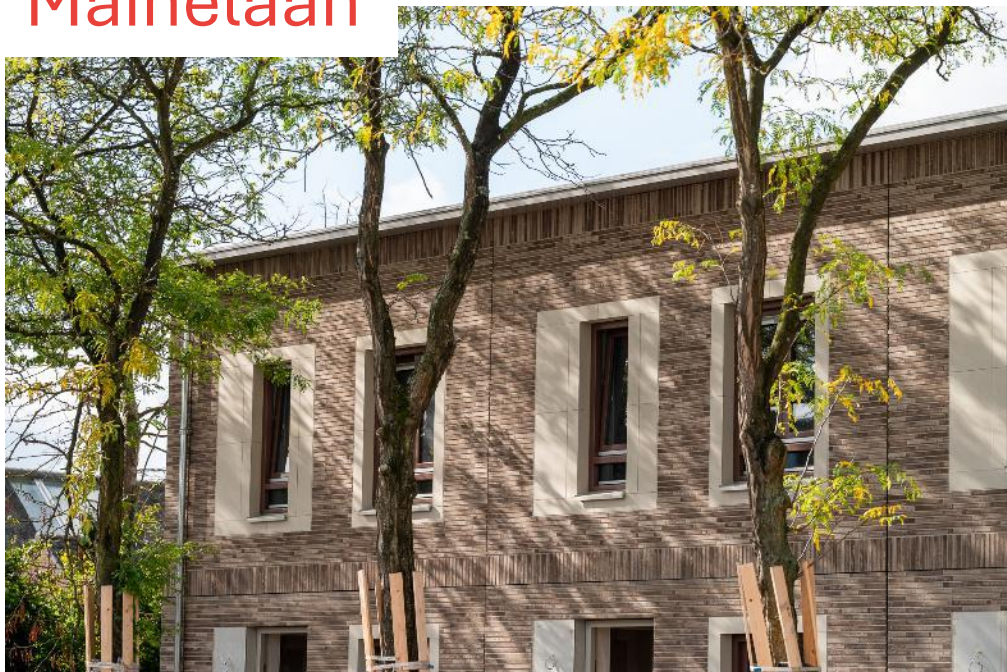
Lüning: Ervaren houtbouw constructeur

S+dK: Samenwerking met Derix

Verzamel de juiste mensen om je heen

Mainelaan

Aannemer Hurks: Doorontwikkeling Da Vinci-concept naar Da Vinci Green

Verzamel de juiste mensen om je heen

Rustenburgstraat

Gebroeders van Herpen: Relatief kleine aannemer, bereid te pionieren.
HSB i.c.m. Strotec.

FAAM Architecten: Duurzaamheid zit in het DNA.
Zij staan voor regeneratief ontwerpen en bouwen.

Naast bio-based ook lage energielasten.

Verzamel de juiste mensen om je heen

VB-Boschdijk

Paul de Ruijter Architects: grootste houtbouw project, één van de meest ervaren houtbouw architecten

Verzamel de juiste mensen om je heen

@Vredeoord

Onderzoek hoe proces te optimaliseren specifiek voor houtbouw

Ontworpen vanuit houtbouwprincipes

Aan de voorkant veel kennis opgehaald bij adviespartijen en bouwers

Relatief snel van ontwerp naar realisatie

In bouwteam met BANBouw en Arcon

Leg de lat hoog

Maar zoek een goede balans en neem geen onnodige risico's

Kies waar mogelijk voor bewezen techniek

Een goed en slim
ontworpen houten
gebouw is al een grote
uitdaging

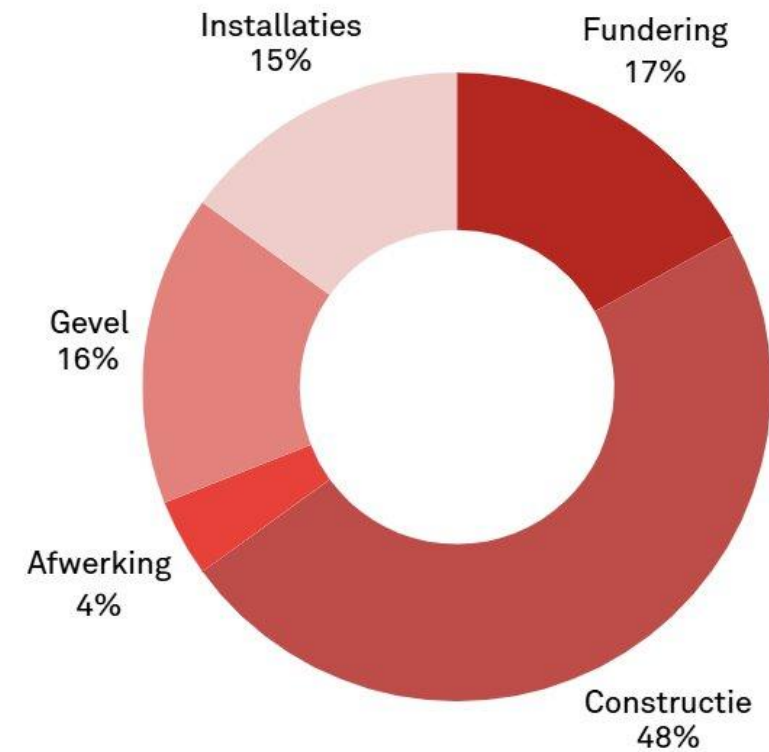
Mensen zijn kritisch
wanneer je afwijkt van de
standaard dus het moet
wel goed zijn!

Leg de lat hoog

Matchbox

Niet alles hoeft bio-based/van hout te zijn, De hoofddraagconstructie maakt het meest impact. Bij Matchbox is bijvoorbeeld gekozen voor gerecycled aluminium kozijnen

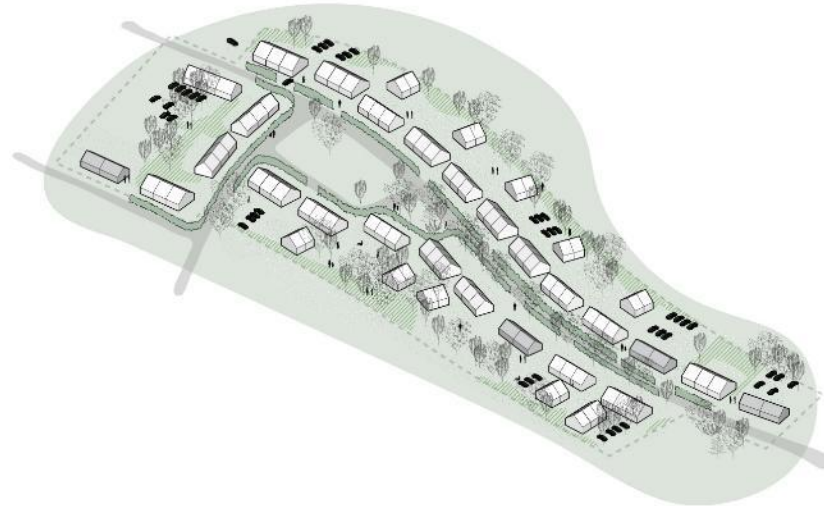

Leg de lat hoog

Rustenburgstraat

Geïnspireerd door het passief bouwen-concept kiezen we voor zeer luchtdicht bouwen en hoge isolatie, wat de energielasten voor bewoners sterk verlaagt

Leg de lat hoog

De Tribune

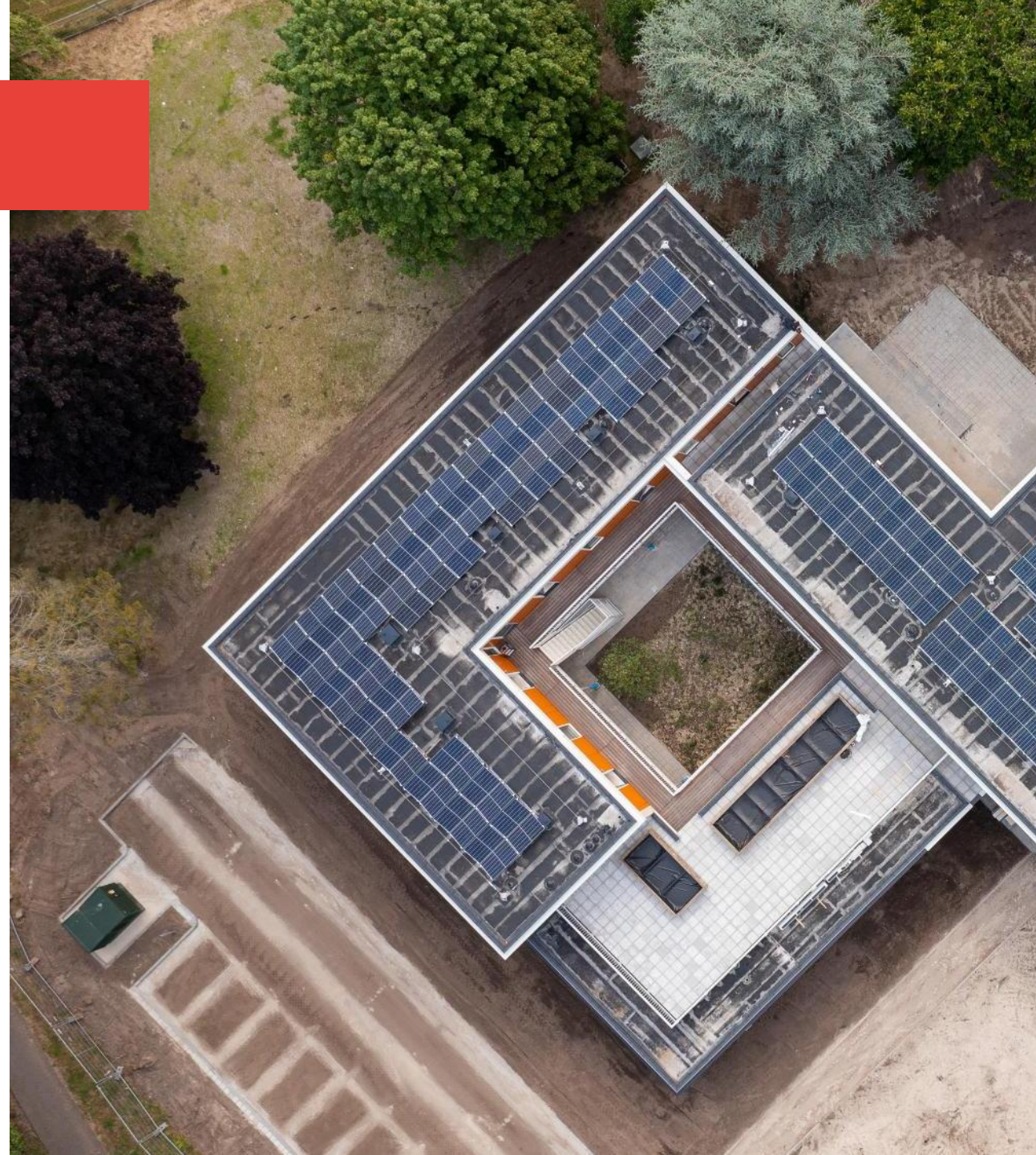

Wanneer volledig houtbouw geen optie is,
kijk wat er wél mogelijk is:

HSB gevelelementen
Houten gevelbekleding

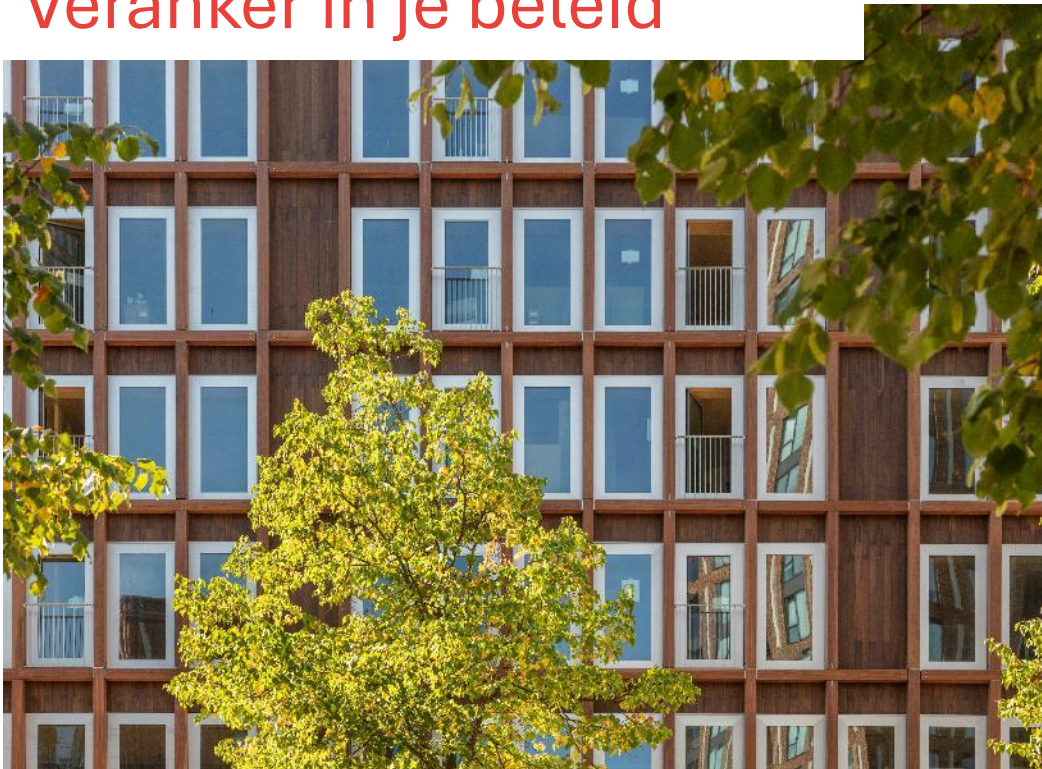
Wijzig de invalshoek

Bestaande kaders
zijn niet heilig

Wijzig de invalshoek

Veranker in je beleid

Duurzaamheid

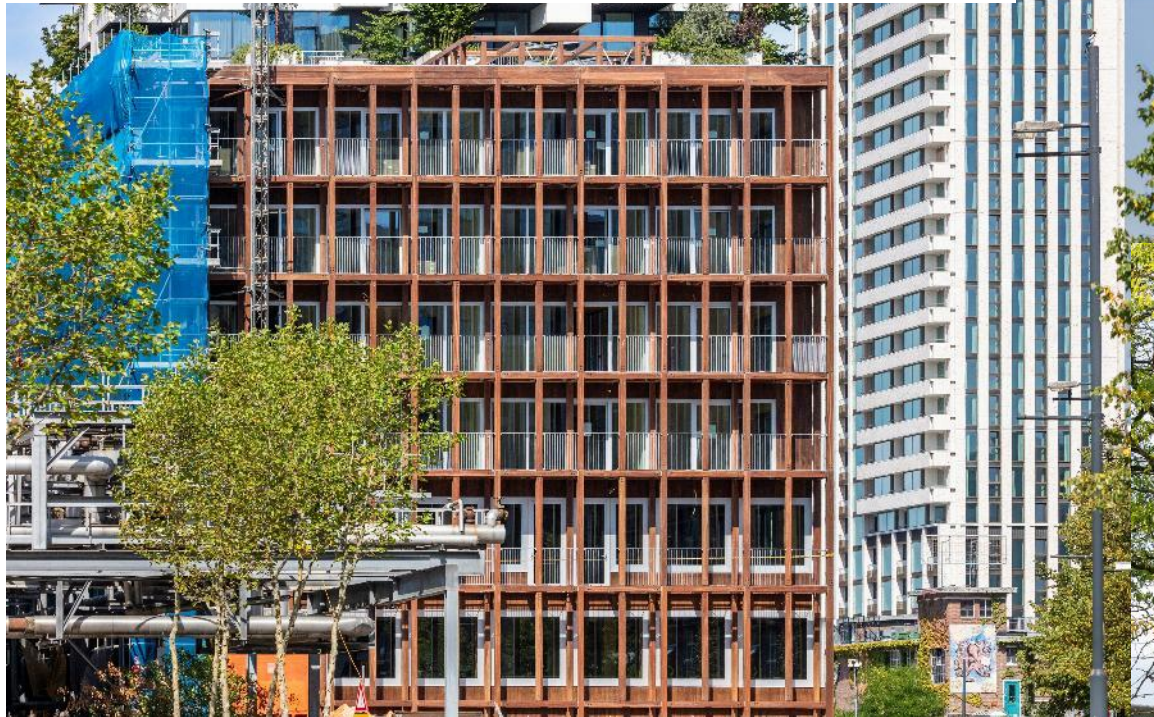
We streven naar een duurzame bestaande voorraad en voegen daar uitsluitend duurzame nieuwbouw aan toe. Daarvoor passen we in toenemende mate duurzame energie en herbruikbare of biobased materialen toe. We stimuleren duurzaam gedrag onder onze bewoners en medewerkers. En tot slot streven we steeds nadrukkelijker naar klimaatadaptieve en biodiverse woonomgevingen.

AMBITIES DUURZAAMHEID

2024-2028	MOONSHOT 2035
VERDUURZAMING BESTAANDE VOORRAAD	KLIMAATNEUTRAAL IN 2035
DUURZAME NIEUWBOUW	
DUURZAME ENERGIE	
DUURZAAM GEDRAG	
KLIMAATADAPTIEVE EN BIODIVERSE WOONOMGEVING	

Wijzig de invalshoek

MIA: Milieu-investeringsaftrek

MIA is een fiscale regeling voor bedrijven waarmee hogere kosten voor milieuvriendelijke investeringen kunnen worden gecompenseerd met een korting op de vennootschapsbelasting.

Accepteer (tijdelijke) meerkosten

Meer geld
Meer tijd
Meer energie

Meer opbrengst

TRUDO supporting
people

Accepteer (tijdelijke) meerkosten

Mainelaan

Bij de Mainelaan is hoog ingezet: de woningen worden uit CLT en prefab geveldelen gebouwd. Deze materialen en methode is nu nog duurder. Dit compenseren we (deels) met de MIA subsidie.

Accepteer (tijdelijke) meerkosten

ROEF-dak

Een ROEF-dak verbetert het wooncomfort, vergroot de biodiversiteit, verhoogt de energie-efficiëntie, buffert water en is 100% circulair ontworpen.

Aandachtspunten

Bewoners

Huurders hebben een bepaald verwachtingspatroon

Neem bewoners goed mee in zaken die afwijken van standaard

Maak slimme keuzes, ook m.b.t. (mutatie)onderhoud

Aandachtspunten

Exploitatie

Zorg voor een goede schil met lage onderhoudslasten

Denk goed na over toekomstige vervanging van elementen

Exploitatielasten “niet meer dan anders”

Aandachtspunten

Doelstelling: Klimaatneutraal in 2035

Voor CO₂ opslag geldt: “Massa = kassa”

CLT scoort in basis beter dan HSB

Aandachtspunten

Stakeholders (ook binnen je organisatie)

Je gaat iets anders doen dus neem ze goed mee

Ook letterlijk: bezoek referentieprojecten

Leg goed uit waarom het proces mogelijk afwijkt en borg dit ook goed

Tip: Maak je eigen kantoor van hout!

Matchbox

Dag van de houtbouw Juni 2025

DDW Oktober 2025

Trudo in Matchbox

TRUDO

supporting

people

Trudo in Matchbox

Gebouw en interieur vormen één geheel

Trudo in Matchbox

Gastvrij, open structuur

Trudo in Matchbox

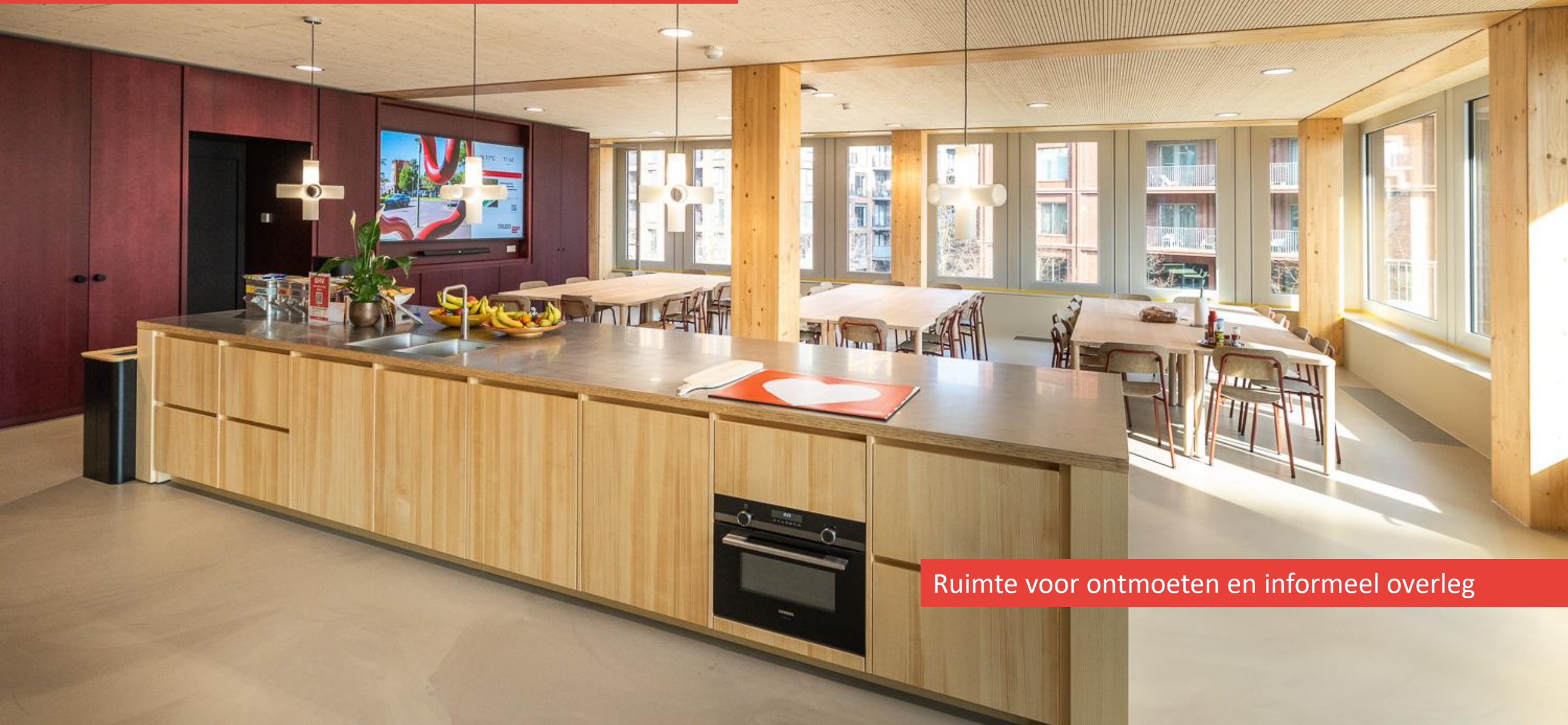
Eigen identiteit/herkenbaarheid/hergebruik

Trudo in Matchbox

Verbinding tussen de verdiepingen, veel traplopen

Trudo in Matchbox

Ruimte voor ontmoeten en informeel overleg

Trudo in Matchbox

Hergebruikt meubilair

Trudo in Matchbox

Veel aandacht voor klimaat en akoestiek

Trudo in Matchbox

Verschillende manieren van werken

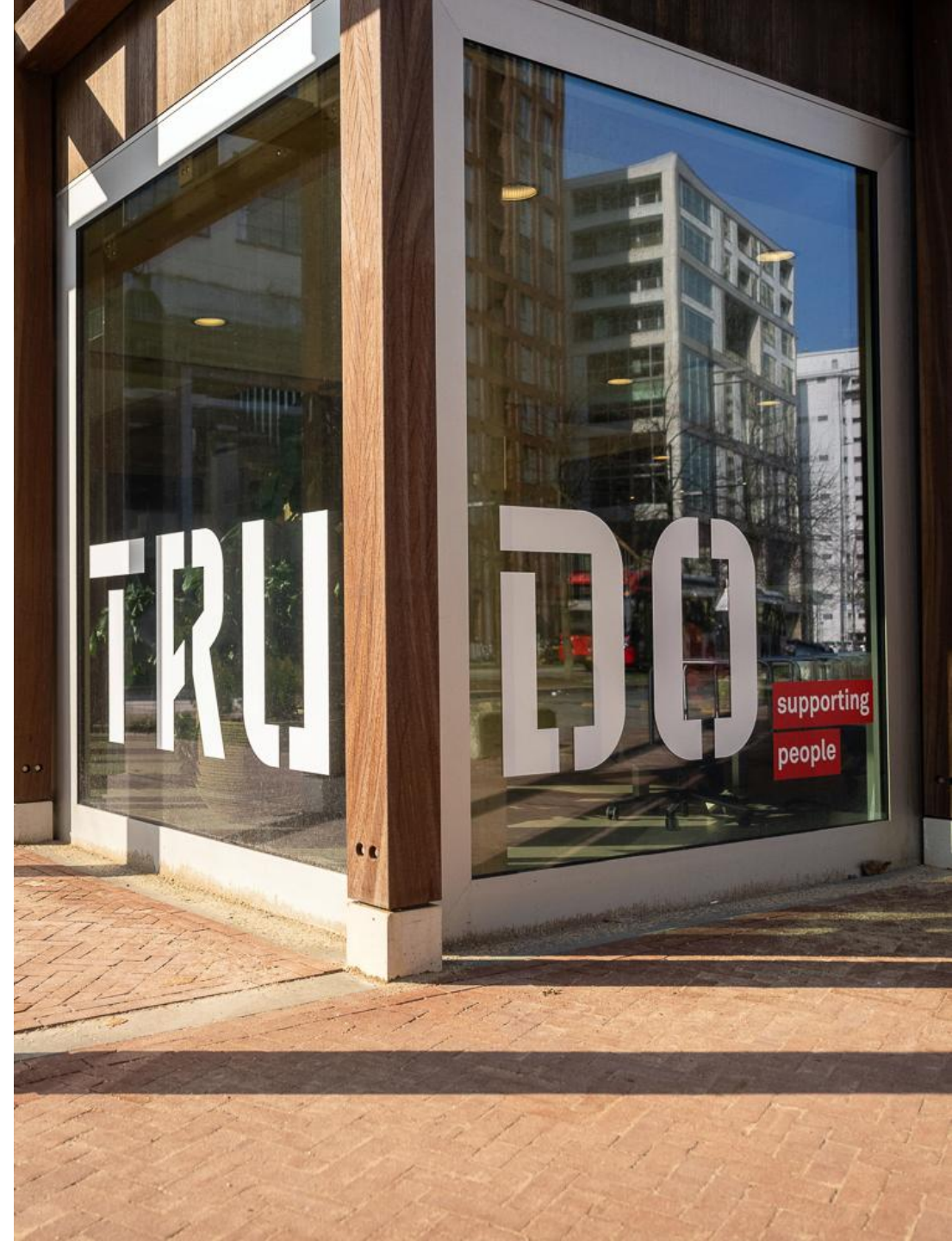
Trudo in Matchbox

Voorbeeldproject in houtbouw

Collega's en bezoekers kunnen de belevingswaarde van houtbouw ervaren

Je hoeft niemand te overtuigen waarom houtbouw een goed idee is

Voor Trudo is houtbouw normaal!

A photograph of a modern building facade. The left side shows a grid of windows with dark wood framing. The right side features cantilevered balconies with white railings and some greenery. The sky is clear and blue.

TRUDO

supporting
people

Jetske Thielen

BIJSPIJKEREN

Zo laat je houtbouw groeien!

I GOT YOU
(I FEEL GOOD)

JAMES BROWN

Jetske Thielen en waarom houtbouw?

Houtbouw Lente
eerlijk en heerlijk wonen

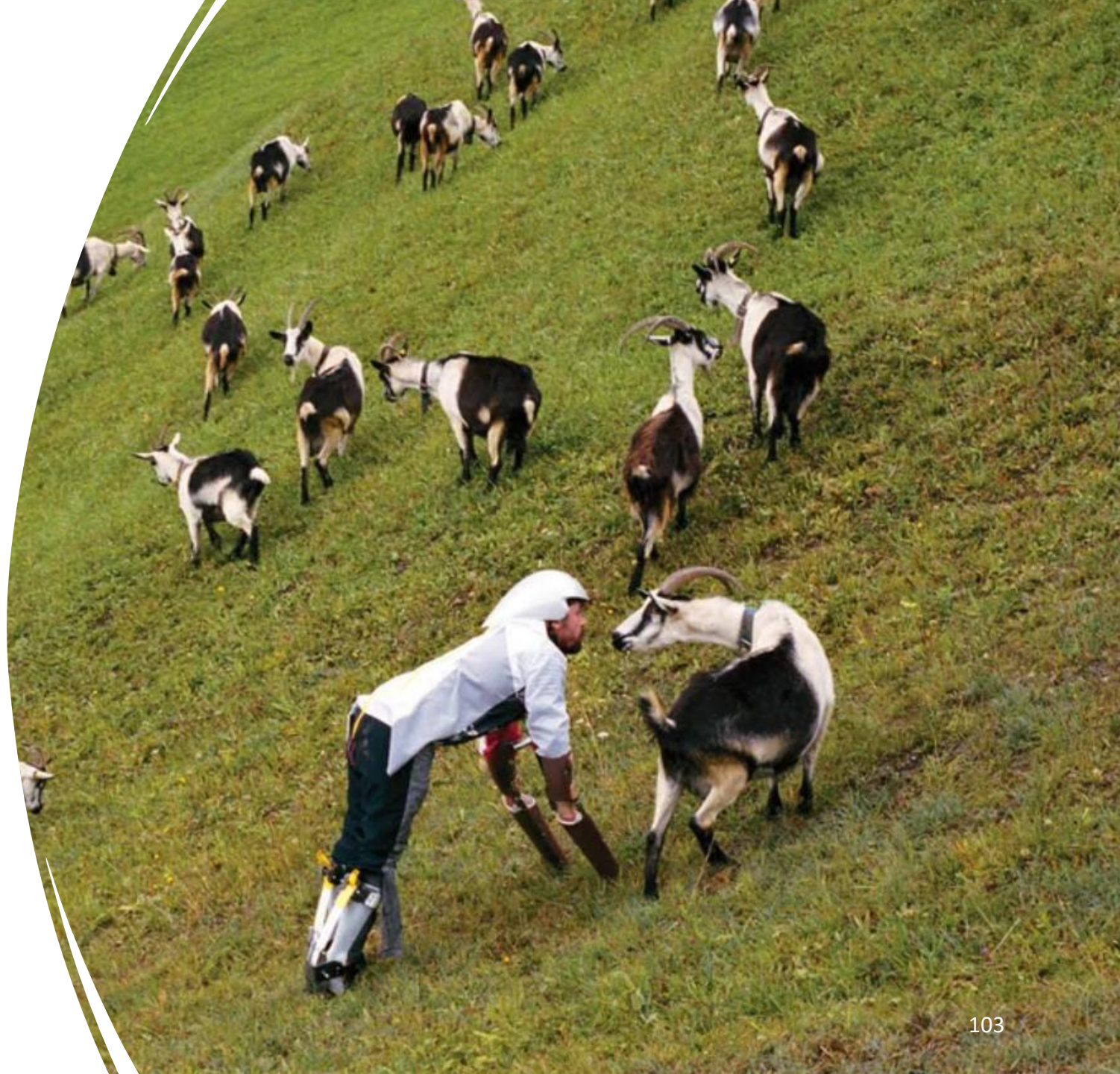
NEDERLANDSE WONINGBOUW 2050

Hoe ziet dat eruit?

Thomas
Thwaites

Goat Men

Doing Community

taLENTEn & voorloopprojecten

Partners

- Huurders(belangen)
- City Deal
- RVO
- FSC Nederland
- Provincie Noord-Brabant
- Expertteam Woningbouw

Voeding

- Evaluaties voorloopprojecte
- Programma deelnemers
- Train de trainers
- Intervisies
- Onderzoek
- Marktinfo

Uitstraling

- taLENTEn als experts
- Website
- Media
- Seminars

8 Woningcorporaties Lente:
- Meedoen
- Intern uitdragen
- Aanvoer voorloopprojecten
- Sturend beleid op doelen 2030 en 2050

Doelen 2030:
≥55% CO2
≥50% stikstof
≤50% primair materiaal

Doelen 2050:
-Klimaatneutraal
-Volledig circulair

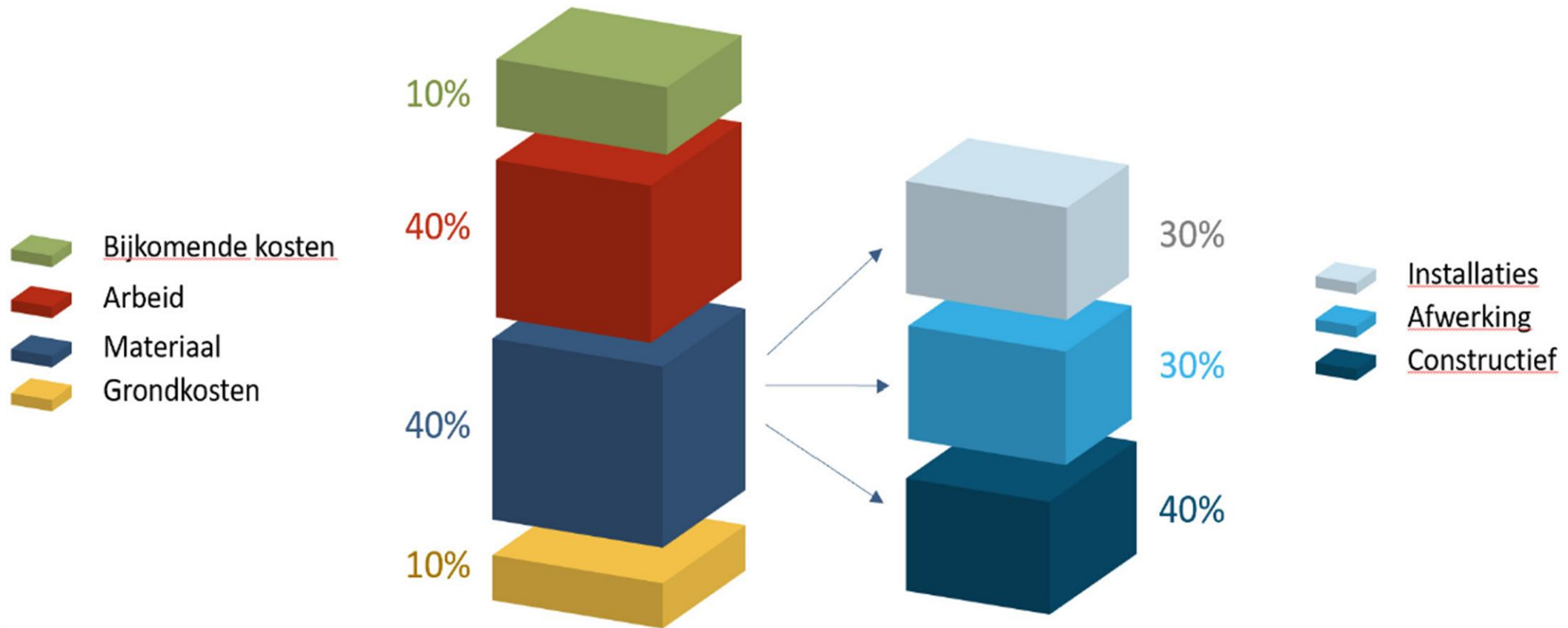
(Conform City Deal CCB en Klimaatbeleid Rijk)

Houtbouw Lente

JA, MAAR...?

1. Houtbouw is duurder!

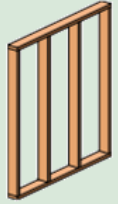

JA, MAAR...?

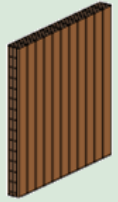
1. Houtbouw is duurder!

|| Bouwkosten naar woningtype

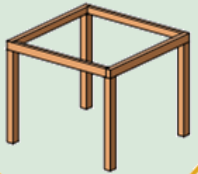
	HSB	Kruislaags	Eindtotaal
Eengezinswoning	96%	127%	104%
Appartement	79%	109%	103%
Eindtotaal	92%	113%	103%

Houtskeletbouw
(HSB)

Kruislaaghout
(CLT)

Kolommen
en liggers

Modulebouw

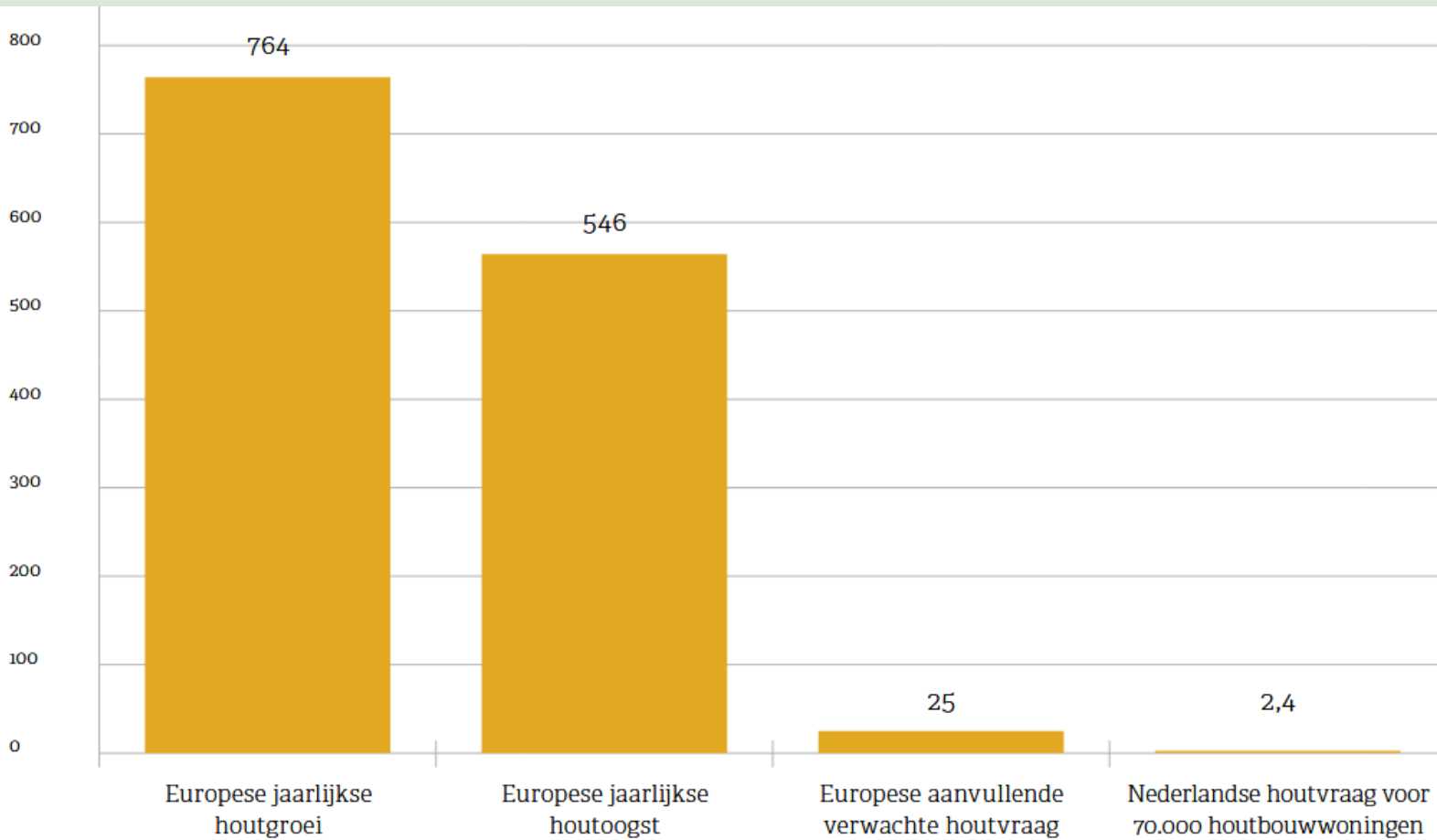
JA, MAAR...?

1. Houtbouw is duurder!

JA, MAAR...?

2. Er is te weinig hout!

JA, MAAR...?

3. Houtbouw is brandgevaarlijk!

JA, MAAR...?

3. Houtbouw is brandgevaarlijk!

Houtbouw Lente
eerlijk en heerlijk wonen

JA, MAAR...?

4. Houtbouw... wacht effe!

Houtbouw Lente
eerlijk en heerlijk wonen

JA, MAAR...?

5. Bewoners willen geen houtbouw!

STEK IN DE GROOTE WIELEN

STEK Rosmalen

- Eén van de 20 voorloopprojecten Houtbouw Lente
- 200 modulaire houtbouw sociale huurwoningen
- Doel: >50% biobased
- Van generieke producten, naar specifieke erven

Waarom wél houtbouw

Routes voor nieuwbouw

Routes voor nieuwbouw: strategieën

Route 1: Niets veranderen

Route 2: Grondgebonden eerst

Route 3: Eigen regie eerst

Route 4: Eigen regie én inkoop

Route 5: Vermijden van nieuwbouw

WAT HOUDT ONS TEGEN?

Oftewel, hoe komen we (tijdig) in 2050?

Als je te laat bent,
moet je zorgen
dat je op tijd vertrekt.

JOHAN CRUIJFF

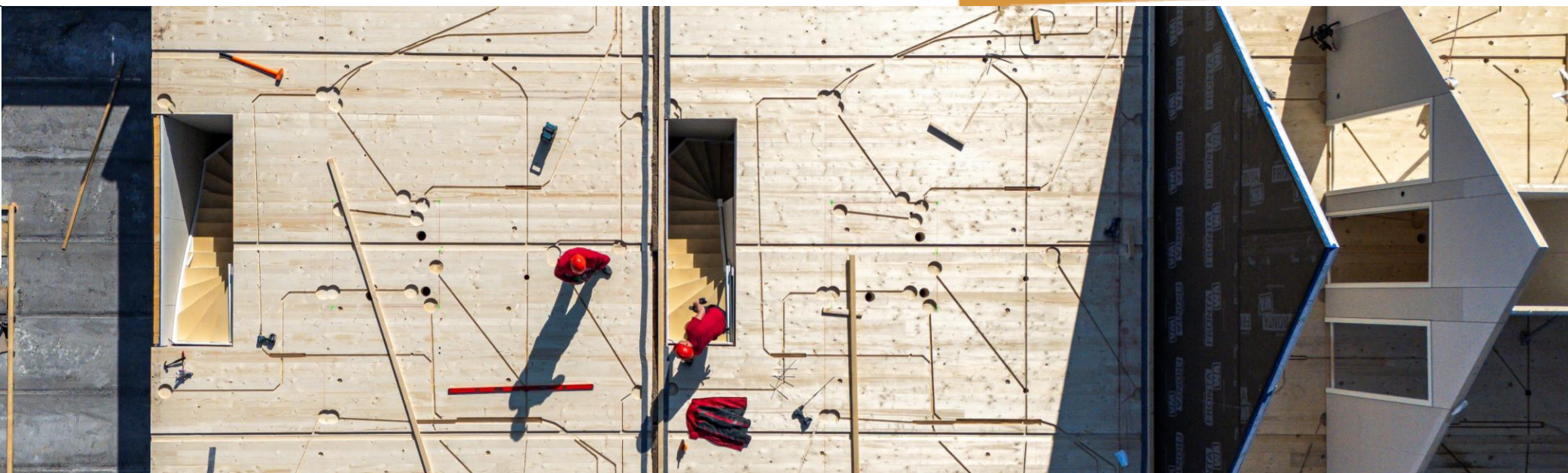
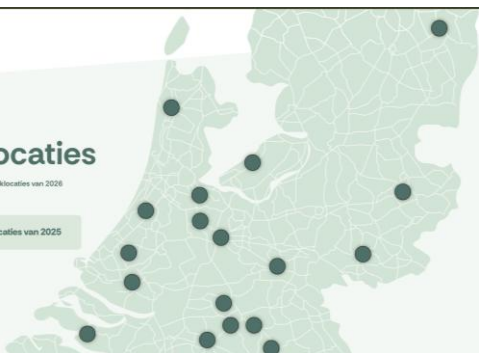

FEELING WOOD

Ervaar houtbouw van dichtbij!

dag van de
HOUT
BOUW
Feeling wood

Zaterdag 20 juni

www.dagvande houtbouw.nl

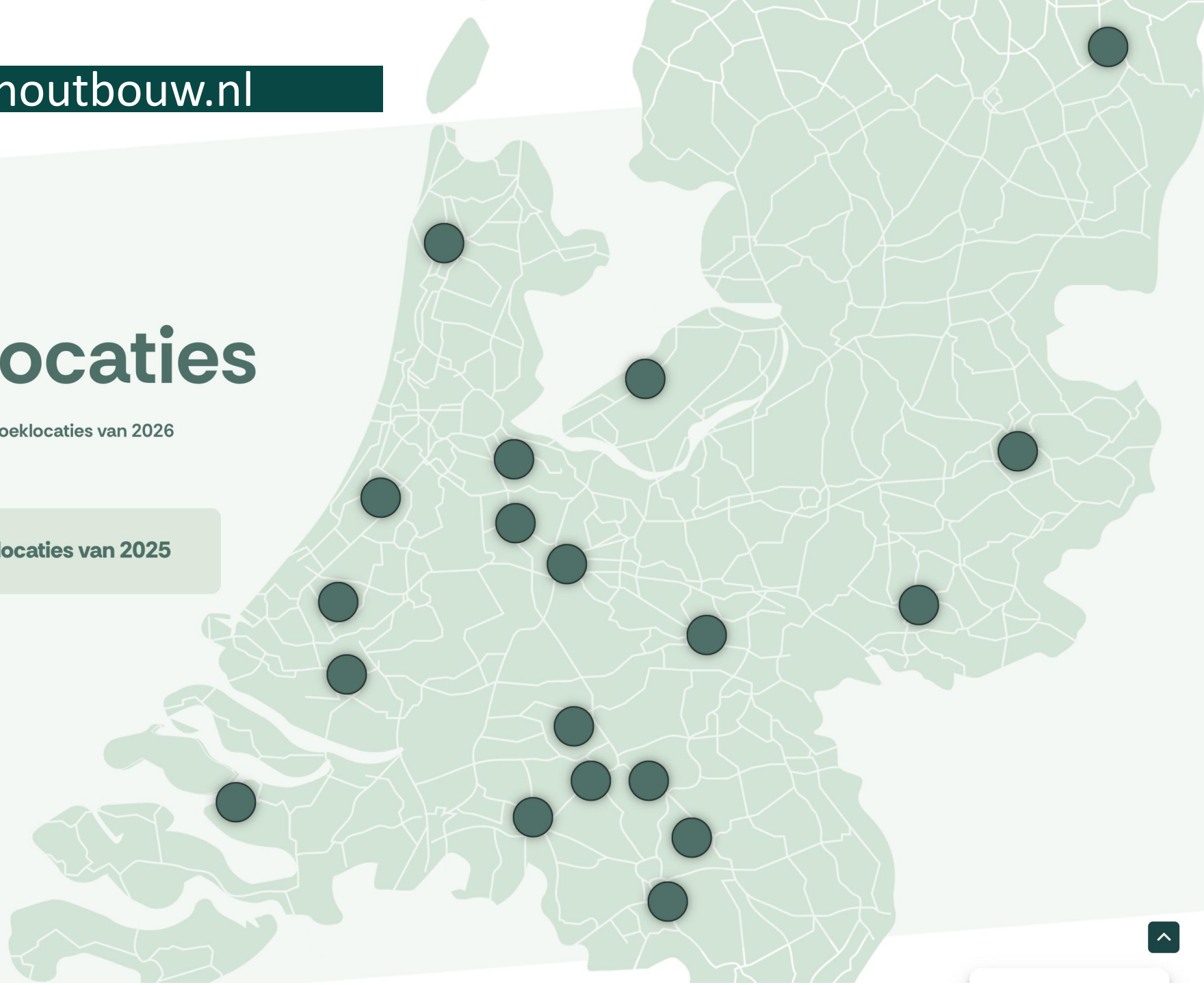
PLAN JE BEZOEK

Bezoeklocaties

Onze interactieve kaart met **bezoeklocaties van 2026**

Bekijk de bezoeklocaties van 2025

Kom kijken! zaterdag 20 juni – dagvande houtbouw.nl

dag van de HOOUT bouuw

Pauze en beursbezoek!

Opdracht voor het beursbezoek:
Neem een foto/sample van:

1. Het meest innovatieve product/oplossing;
2. Het meest betaalbare product/oplossing;

**Jeroen Ketting
- Ymere &
Michel Baars -
Moos**

Inhoud

Houtbouw covenant

De stelling

Lessons learned

Jeroen Ketting

4.5 Jaar –
(adviseur) transacties

 ARCADIS

CBRE Investment
Management

4.5 Jaar – herbestemming
erfgoed

BOEI
RESTAUREREN EN
HERBESTEMMEN VAN
CULTUREEL ERFGOED

3.0 Jaar –
Project ontwikkeling

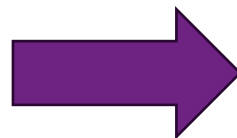
Ymere

MRA Houtbouwconvenant

Green Deal Houtbouw Duurzaam uit de crisis

Gericht op de uitvoering van de
schaalsprong houtbouw in de
Metropoolregio Amsterdam
2021-2025

HOUTBOUW PACT MRA 2026-2030

Vervolg op het Convenant Houtbouw MRA

*Metropoolregio Amsterdam
Oktober 2025*

HOUBOUW PACT MRA

2026

●+ mra
houtbouw

2030

„de Stelling“

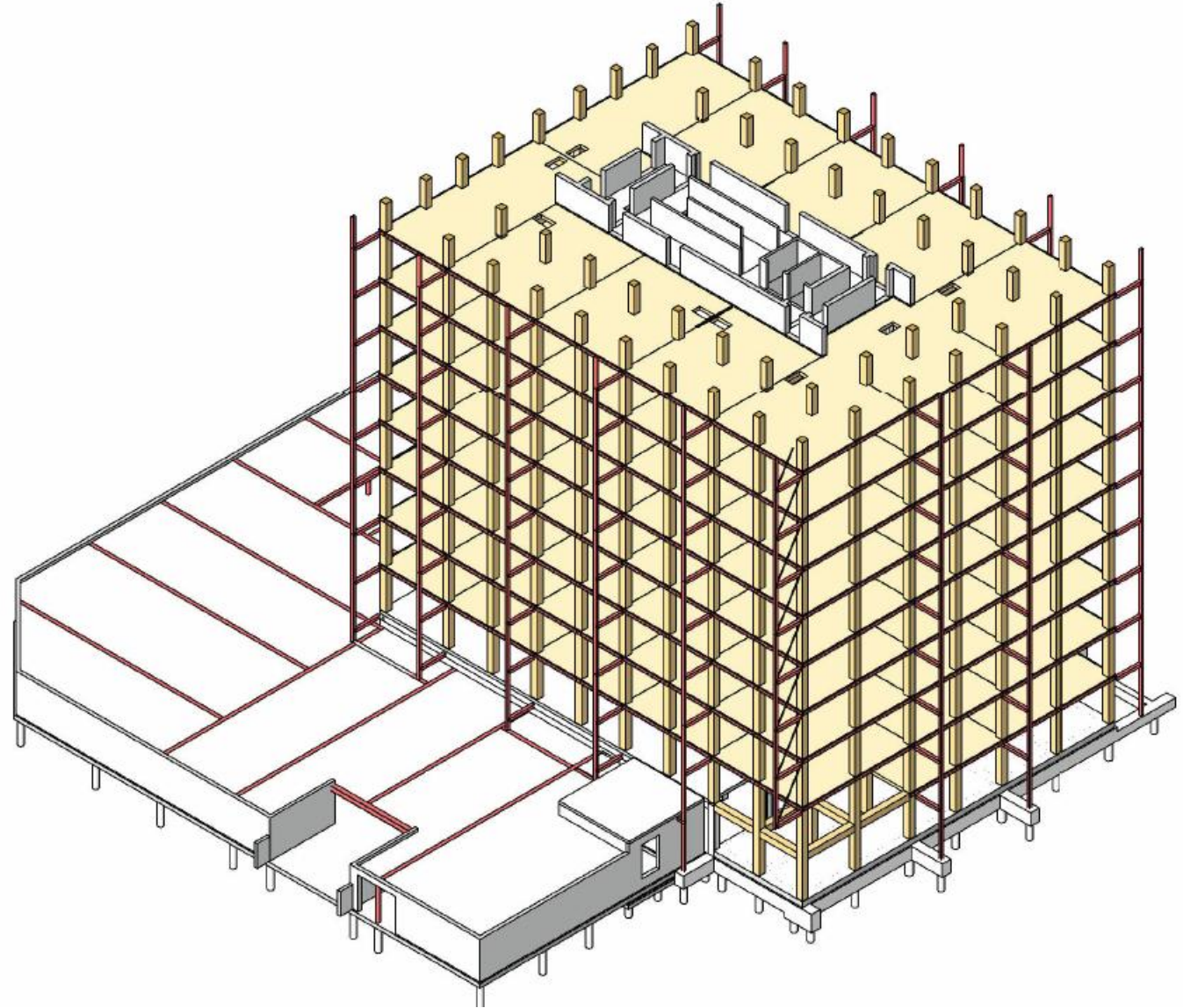
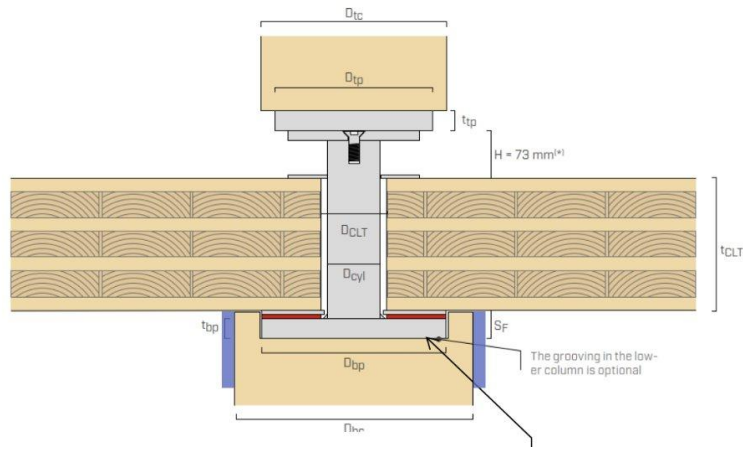
Ymere

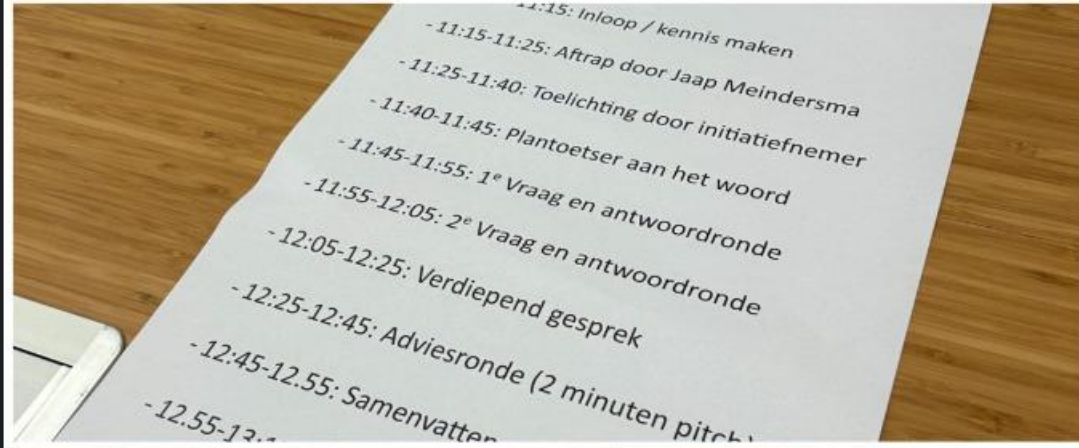

Afslag
N200

OOST
WAARTS
OFFICES

Station
Haarlem
Spaarnwoude

Jaap Meindersma • 1st
Directeur Fysiek Domein gemeente Haarlem e...
1yr • Edited •

Momentje hoor, vandaag. We organiseerden de eerste formele Omgevingstafel.

Met de invoering van de Omgevingswet moesten we - net als alle andere gemeenten - nadenken over de aanloop naar het verlenen van een vergunning. Want de tijd om een vergunning te verlenen is krap, heel krap. Daarom bedacht de VNG de Omgevingstafel, waar al eerder afwegingen kunnen worden gemaakt.

Dat is de praktische reden. Maar er zijn ook meer fundamentele redenen om te werken met een Omgevingstafel. In de eerste plaats: we zorgen hiermee dat we bij elke fase van een project de belangrijkste dilemma's op tafel leggen en daarover het ...more

Show translation

134

24 comments · 2 reposts

Like

Comment

Repost

Send

Add a comment...

De Stelling – planvorming in 16 (!!)

Q 2 – 2023 / Scenario gesprekken

Q 3 – 2023 / telmodel, stedenbouwkundige studie

Q 3 – 2023 / HBO – besluit

Q 4 – 2023 / Project Startup

Q 1 – 2024 / Start VO

Q 2 – 2024 / P(I&R) besluit

Q 2 – 2024 / Start DO

Juni 2024 / Indienen Omgevingsvergunning

Oktober 2024 / verlenen Omgevingsvergunning

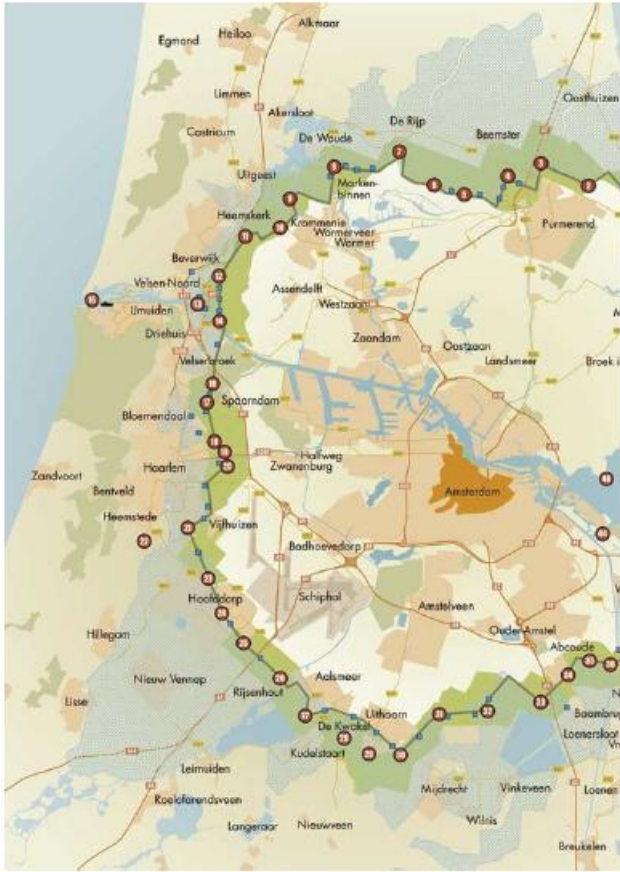
November 2024 / tekenen KO & Levering grond

December 2024 / Start bouw!

Ymere

Versnelling woningbouw door parallel schakelen van het planproces

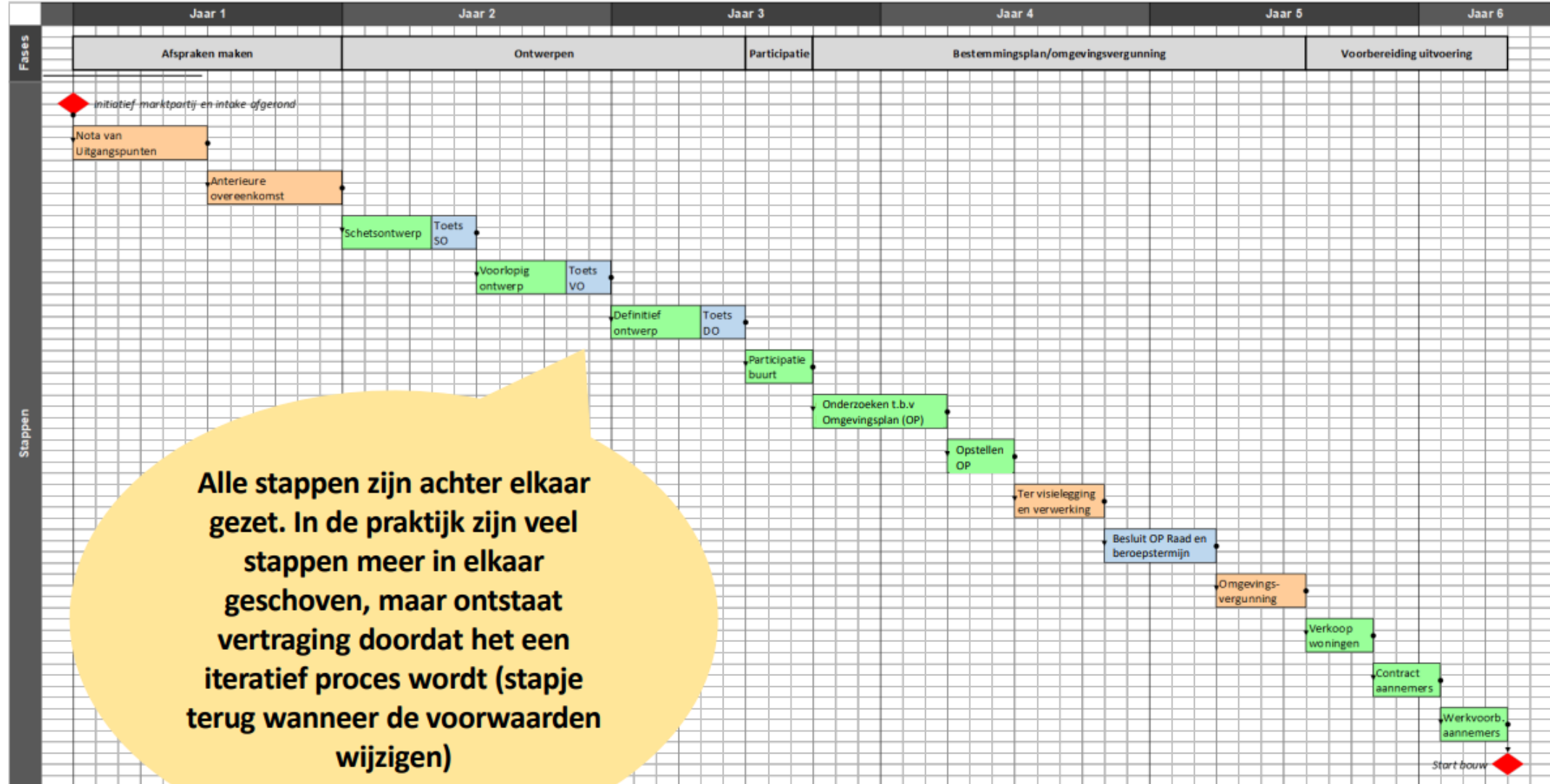
Juli 2024

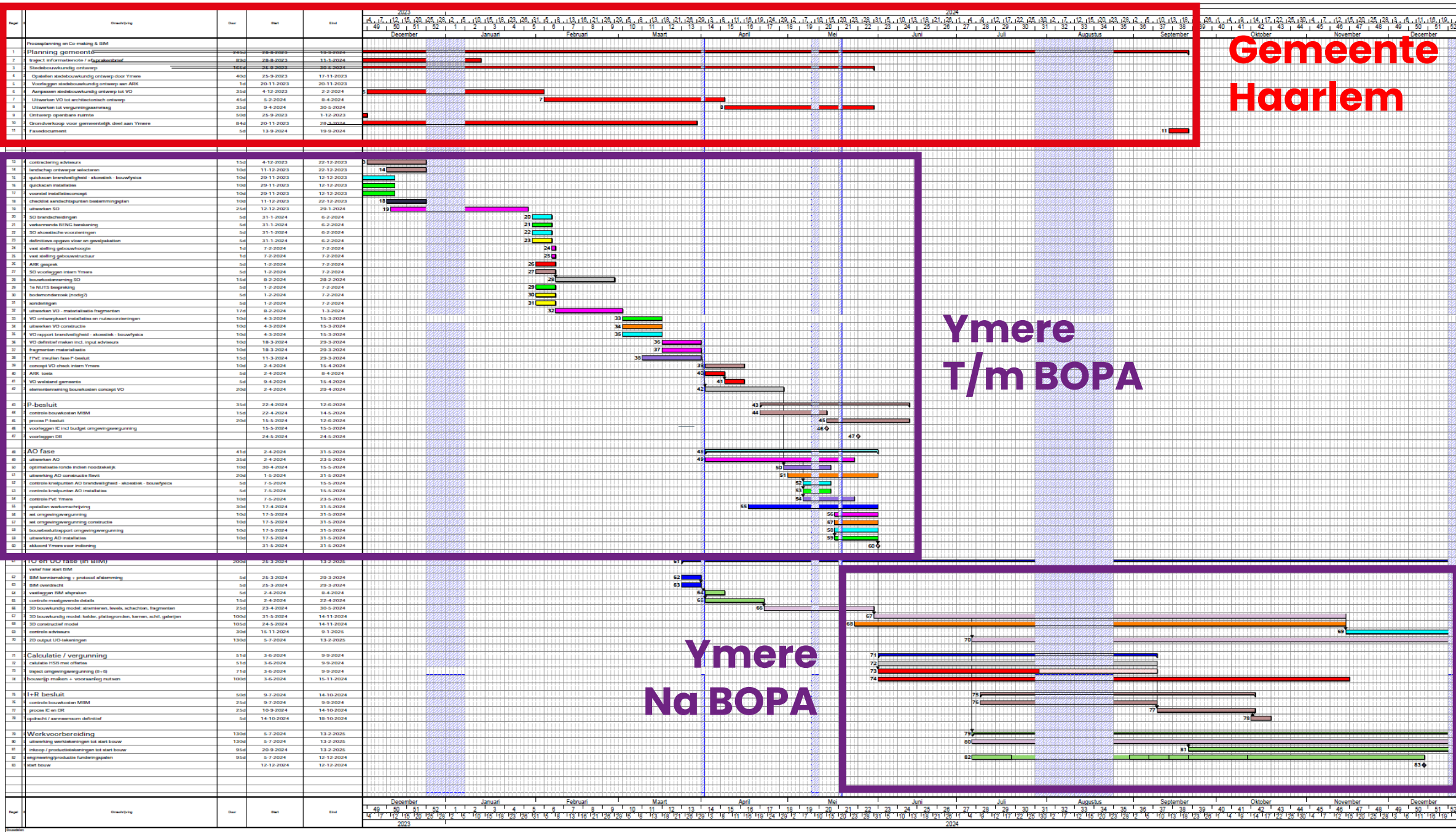
FAKTON
EXECUTIVES

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
**PLAN VAN
AANPAK
VERSNELLEN
PROCESSEN EN
PROCEDURES
WONINGBOUW**

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Seriële planning is basis voor de analyse

Gemeente Haarlem

Ymere T/m BOPA

Ymere Na BOPA

Lessons Learned

(om houtbouw betaalbaar te maken)

- Om snelheid te maken kan je niet traditioneel denken. Zorg dat leveranciers en technische uitwerking z.s.m. aan tafel komt. -> Fysieke tafel (geen MS Teams!) en keuzes maken.
- Zorg voor een helder start bouw moment, commitment van alle partijen. Vanaf daar terug (parallel)plannen. Open boeken principe, laat alles zien.
- Spreek risico's uit, prijs ze af en bespreek de consequenties met elkaar; laat niets in de lucht hangen.
- Stop tijd in teamdynamiek, een goede Project Startup en altijd vanuit het principe „whole system in the room“.

Vragen!

Jeroen Ketting
Projectontwikkelaar bij Ymere

Jeroen.Ketting@ymere.nl

06-81938975

Een fijn thuis voor iedereen!

Appelweg Ymere

Built by Nature
prize
2025
Winner

Moss

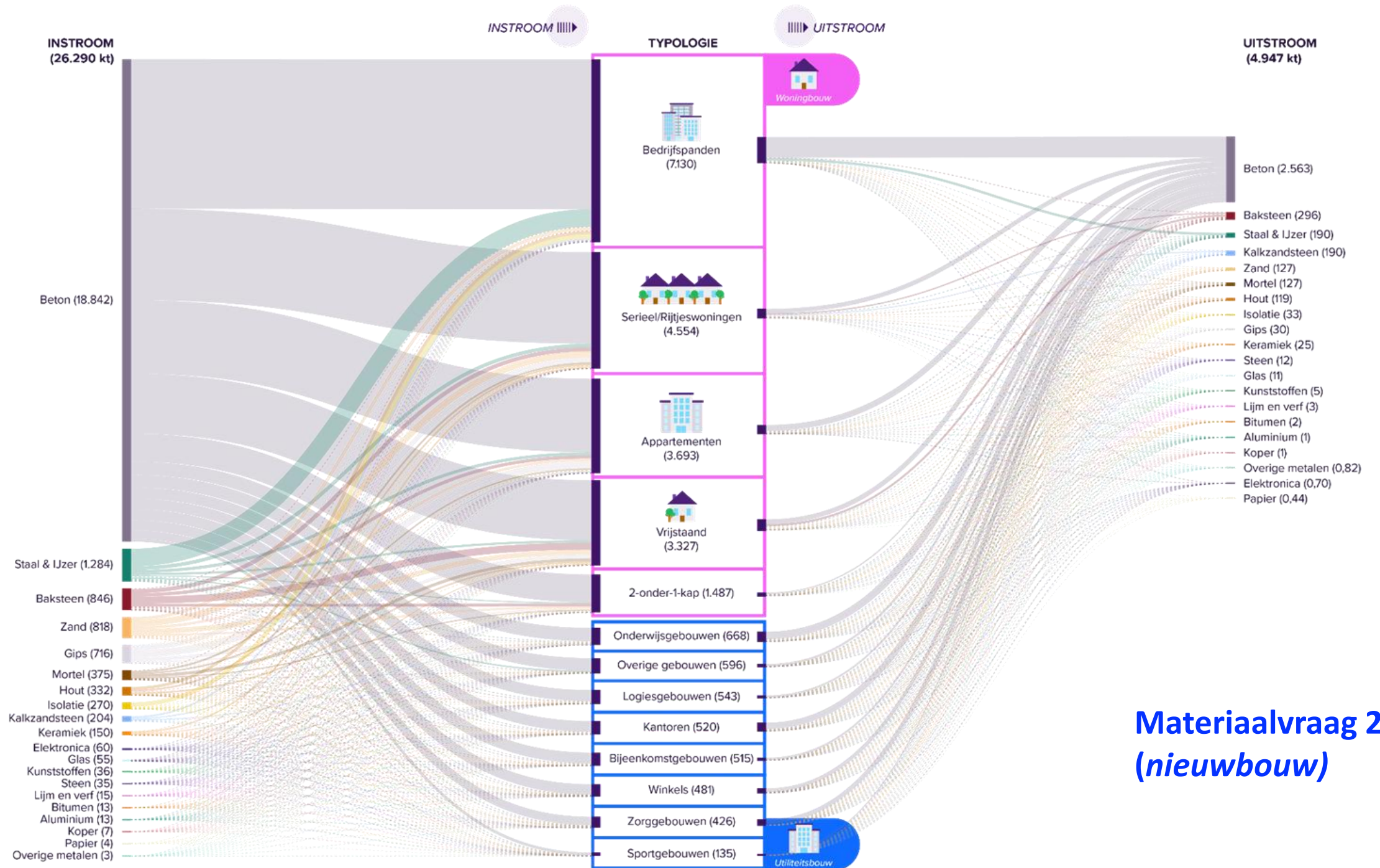
Moss

Architizer
A+AWARDS
WINNER
2025

2025
18th Edition
Rethinking
The Future
Awards
WINNER
awards.re-thinkingthefuture.com

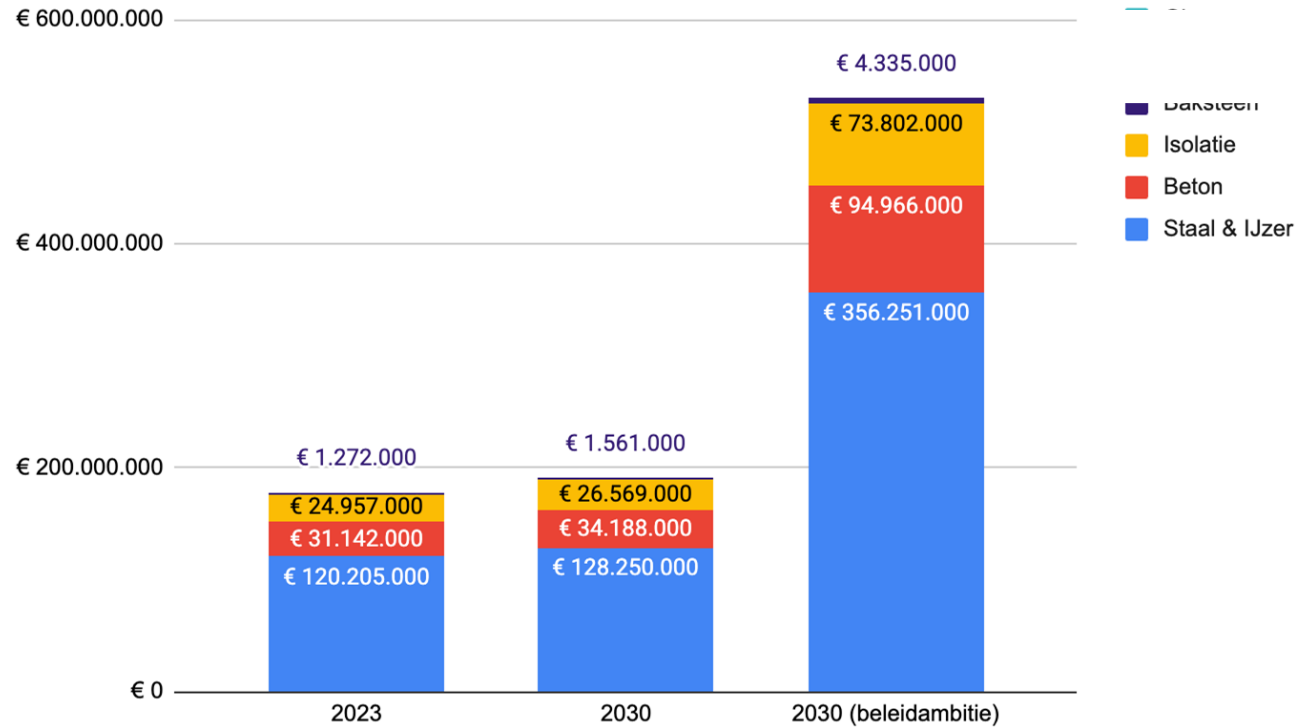
public vote winner
Housing Project of the Year
Low Rise
archello
awards24

Duurzaamheid is
duurder,
zolang vervuilen niets
kost!

**Materiaalvraag 2023
(nieuwbouw)**

Prijs CO₂-impact voor benodigde materialen

Parameters

Carbon price 2023

2023: 85 euro/ton (1)

2030 (consensus): 126 euro/ton

2030 (beleid): 350 euro/ton (2)

CO₂ impact tot 8 lagen

340
kg CO₂

Referentie

Gemiddelde CO₂ eq-emissies (kg) per vierkante meter BVO van in 2021 gebouwde woningen.*

Moos

220
kg CO₂

Paris Proof

Maximale CO₂ eq-emissies (kg) per vierkante meter BVO om aan de Paris Proof indicator 2021 te voldoen.*

170
kg CO₂

Moos prestatie

CO₂ eq-uitstoot door materiaalgebruik per m² BVO bij een Moos woning. Moos bouwt nu al Paris Proof!

**Gefeliciteerd met jullie
eerste Paris-Proof gebouw!**
Project Kalkbranderij
97 woningen

**Bedankt voor jouw bijdrage aan
project Kalkbranderij.**

Met jouw inzet zijn we weer een stap
dichter bij onze gezamenlijke missie:
het woningtekort op een verantwoorde
manier oplossen - en zorgen voor een
fijn thuis voor iedereen.

Impact maak je niet alleen.

Dank voor het vertrouwen en de
samenwerking.

Moos

Gemeente

Amstelveen

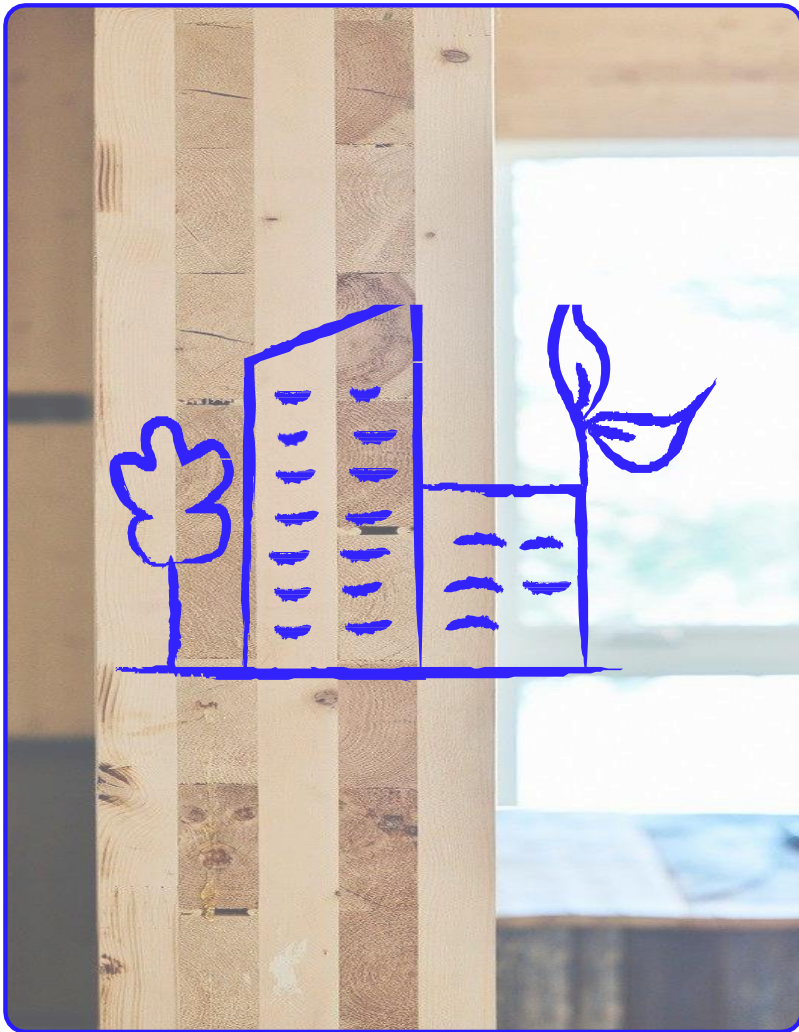

EIGEN HAARD

**Gefeliciteerd met jullie
eerste Paris-Proof gebouw!**
Project Kalkbranderij
97 woningen

Bedankt voor jouw
project Kalkbranderij

0,37
MPG

(Milieuprestatie
Gebouw)

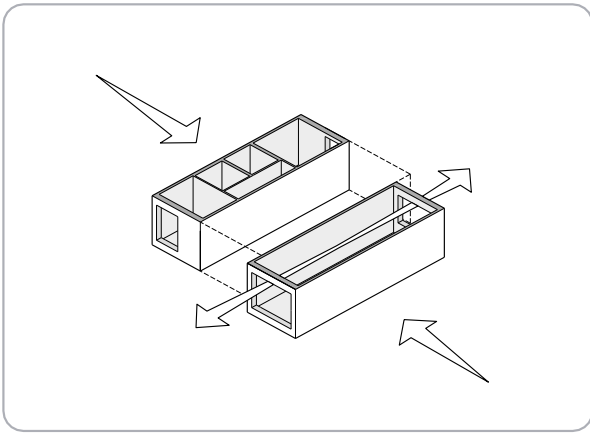
75
BCI

(Building Circularity Index)

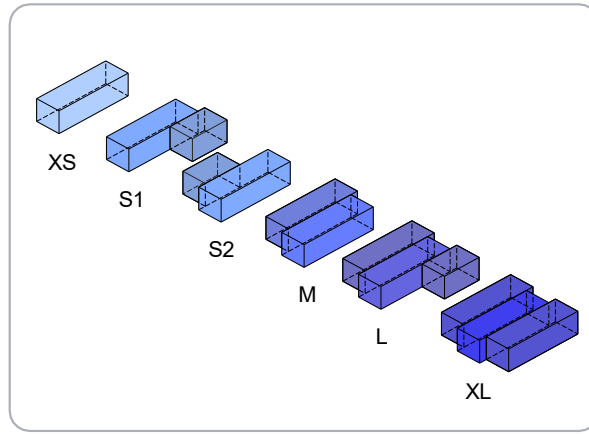
94
LI

(Module -
Losmaakbaarheidsindex)

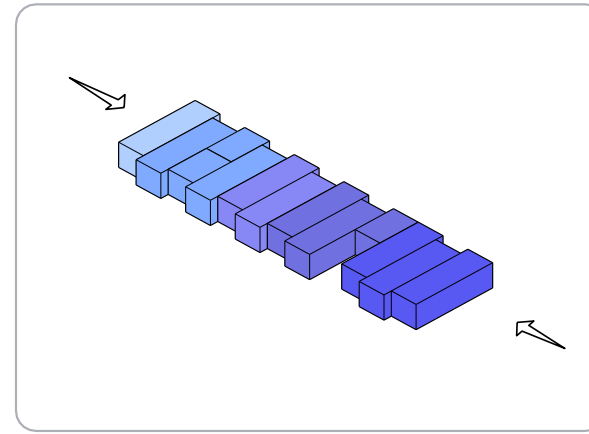
01

Schakelen van verschillende modules.

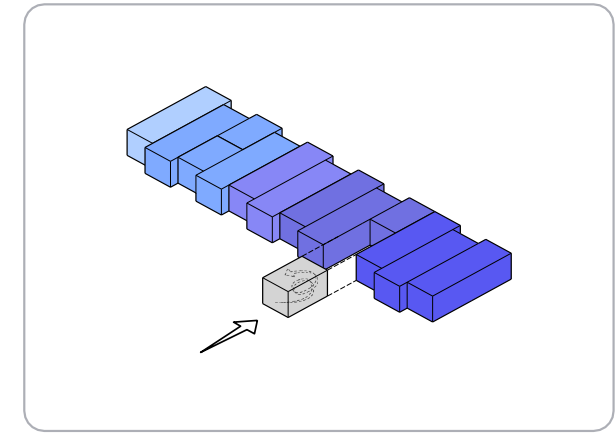
02

2o verschillende plattegrond.

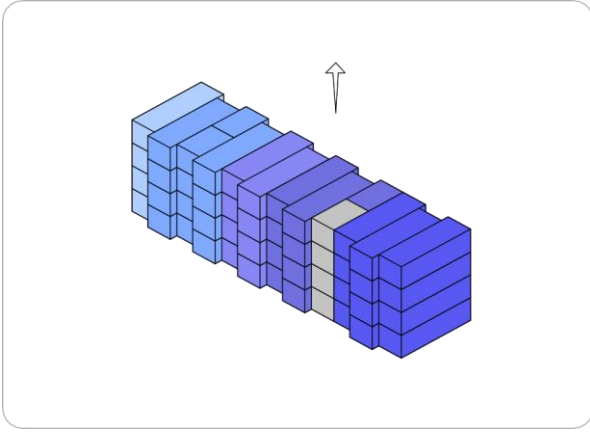
03

Te combineren in een gebouw.

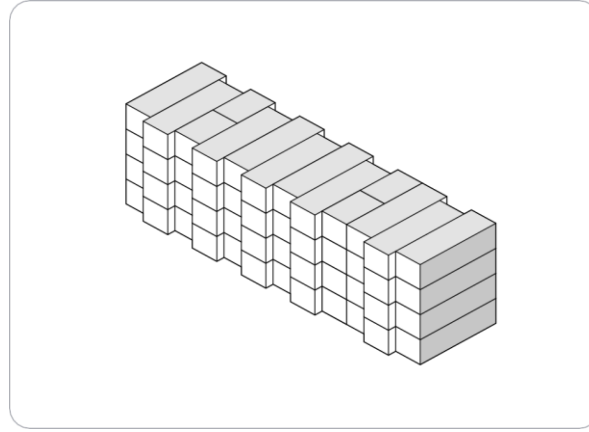
04

Stijpunten zijn verwerkt in modules.

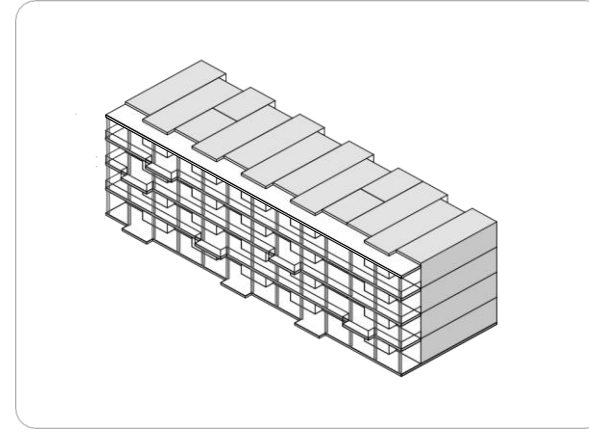
05

Van grond gebonden tot 8 lagen.

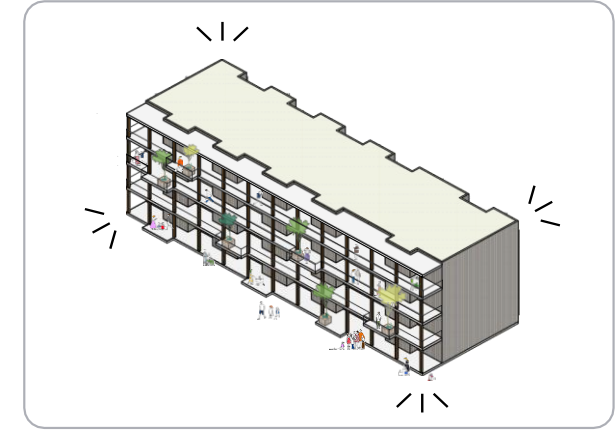
06

Modules zijn constructief.

07

(leef) galerij en balkons.

08

Met een gevel naar keuze die passend is binnen de stedenbouwkundige kaders.

Een fijn thuis voor iedereen!

Een fijn thuis voor iedereen!

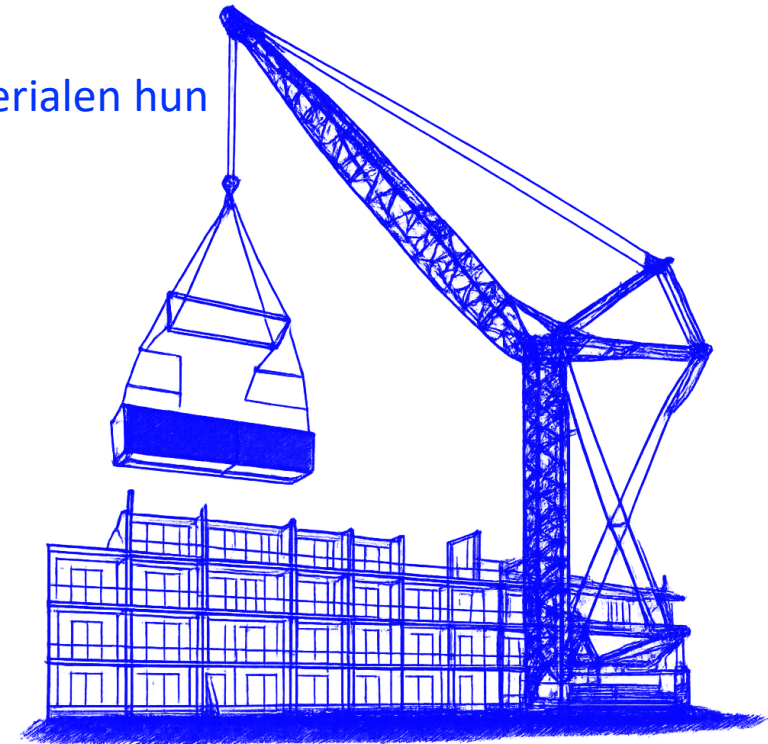
Een fijn thuis voor iedereen!

Moos

Circulair is de enige winnende strategie!

1. Realiseer gebouwen met een lage CO₂-footprint per m², zodat betaalbaarheid en duurzaamheid hand in hand gaan.
2. Benut het potentieel van Urban Mining maximaal en beschouw bestaande gebouwen als grondstoffendepots.
3. Ontwerp met optimale losmaakbaarheid en zuivere materialisatie, zodat materialen hun waarde behouden (Building as Material Banking).

Een fijn thuis voor iedereen!

Hoi allemaal,

Hier rijdt een fijn thuis
voor iedereen.

www.wijzijnmoos.nl

Groet,

Moos

Moos

Een fijn thuis voor iedereen!

Buiksloterham

Dura Vermeer & Ymere

Dankjewel!

Groet,

A handwritten signature in white ink on a blue background. The signature is written in a cursive style and reads 'Moos'.

info@wijzijnmoos.nl wijzijnmoos.nl

Evaluatie

